

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МУЗЕЕН КОМПЛЕКС „СОФИЙСКИ АРСЕНАЛ“

НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА”

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

№ 35

за 2020 г.

София, 2021

УВОДНИ ДУМИ

2020 г. премина под знака на пандемията от Ковид-19. Поради наложилото се периодично затваряне на музея за няколко месеца, в съответствие с протиепидемиологични мерки на правителството, значителна част от инициативите и събитията се пренесоха онлайн и музеят събра над 70 000 гледания. Основната част от работата на специалистите беше във фондохранилищата, където се направи планираната за годината инвентаризация и фотодокументация на образци от основен фонд.

За „Денят на дарителя“ 19 юни бяха обработени и докладвани на фондова комисия новите постъпления през годината. Традиционно част от тях се експонираха във временна изложба „Нови постъпления 2019“, която бе представена на публиката онлайн.

Музеят направи една гостуваща изложба в АМ „Велики Преслав“, наречена „Съкровищата на Земята и човека“, в която бяха представени съвместно археологически и природни движими паметници на културата. В отделна зала НМЗХ представи в пет витрини темите: Разновидности на кварца, Скъпоценни камъни, Декоративни камъни, Ахати от България. Специално място беше отделено за темата „Съкровищата във времето“.

1. ЦИФРИ И ФАКТИ ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2020 г. - обобщение

Националният музей “Земята и хората” е музей на минералното царство с общ фонд от 32 662 музейни единици, систематизирани в следните седем раздела:

- * „Гигантски кристали“- една от двете големи колекции в света;
 - * „Минерали на Земята“ - най-богатата систематична колекция на Балканите, включваща към момента над 7700 образеца от 1663 минерални вида;
 - * „Минерални ресурси на Земята“ - различни генетични и промишлени типове минерални суровини от над 700 находища 106 страни в света;
 - * „Минерали на България“ - най-пълната колекция от български минерали (326 вида), представени в над 4600 бр. минерални образци в основен фонд и над 2900 бр. образци в научно-спомогателен фонд;
 - * „Минерални ресурси на България“ - съхраняват се общо 3416 образеца от над 100 минерални находища и минерали проявления;
 - * „Материали“ – общо над 2600 образеца разпределени в 20 теми;
 - * колекция „Скъпоценни и декоративни камъни“ – състои се близо 3000 образеца, като са включени почти всички минерали имащи свойства на скъпоценни камъни.
- Музеят притежава 1663 минерални вида с над 200 минерални разновидности от всички континенти на Земята, което представлява над 30% от установените на Земята минерални видове.

ФОНДОВА ДЕЙНОСТ

РАЗДЕЛ „МИНЕРАЛИ НА ЗЕМЯТА”

Разделът обхваща над 7700 минерални образеца.

* от 646 минерални вида при създаването на музея през 1986 г., към декември 2020 те наброяват 1663 минерални вида;

* в систематичната колекция от минерали на музея през годината постъпиха 7 минерални образци, предоставени от техните откриватели.

РАЗДЕЛ „МИНЕРАЛНИ РЕСУРСИ НА ЗЕМЯТА”

* всички образци са систематизирани в 71 теми, от които 35 – суровини за получаване на химични елементи и 36 теми – природни материали.

* в раздела се съхраняват над 2700 минерални образци и суровини.

РАЗДЕЛ „МИНЕРАЛИ НА БЪЛГАРИЯ”

* в раздела се съхраняват над 4600 бр. минерални образци, характеризиращи минералното разнообразие на България, представено от 326 минерални вида от над 900 минераложки точки.

* през 2020 г. са постъпили 30 бр. образци (29 дарения и 1 собствен сбор)

РАЗДЕЛ „МИНЕРАЛНИ РЕСУРСИ НА БЪЛГАРИЯ”

* страната ни разполага с общо 166 вида подземни богатства - проучени, утвърдени и заведени на отчет запаси и ресурси: 7 вида енергийни суровини, 12 вида метални полезни изкопаеми, 79 вида неметални изкопаеми (индустриални минерали) и 68 вида скално-облицовъчни и строителни материали.

* в раздела се съхраняват над 3416 броя образци от над 100 обекта

* през 2020 година в основния фонд са постъпили общо 40 образци (14 дарения и 26 собствен сбор).

РАЗДЕЛ „МАТЕРИАЛИ”

* изложените материали в основната експозиция представят следните теми: монокристали, стъкло, строителни материали, керамика (строителна и със специално предназначение), огнеупори, композитни материали за строителството, метали (черни

и цветни) и сплави. Направен е паралел между първите материали, използвани от човека и тези, получавани чрез най-новите технологии.

* през 2020 година са вписани 7 инвентарни единици.

КОЛЕКЦИЯ „СКЪПОЦЕННИ И ДЕКОРАТИВНИ КАМЪНИ”

* в колекцията наброяват близо 3000 образца в естествен и обработен вид

* през 2020 година са постъпили 5 образца скъпоценни камъни

ДИАГНОСТИКА И МАКРОСКОПСКО ОПИСАНИЕ С ПРОБЛЕМНО НАСОЧВАНЕ НА ОБРАЗЦИТЕ

* през 2020 г. на общо 28 заседания на фондова комисия са докладвани общо 288 образци. Инвентирани са 271, от които 85 са насочени за основен фонд на музея и 186 към научнопомагателен фонд.

СЪВЕТ НА МУЗЕЙНИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

* проведени са 3 заседания на музейните специалисти

ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

*двими културни ценности в основния фонд на музея – 32 662

*двими културни ценности в постоянните експозиции – 4 375

ГОСТУВАЩИ ИЗЛОЖБИ НА НМЗХ

От 1990 г. до 2020 г. музеят е организиран 54 гостуващи изложби от минерални образци, от които 2 в чужбина – в гр. Скопие, Сев. Македония и гр. Мишколц, Унгария и 43 в различни града на България. От 2015 г. до сега са осъществени и 7 гостуващи постерни изложби „Поезията на камъка“ в 6 града в България.

През 2020 г. продължават да гостуват 4-те изложби: в Етнографски музей „Дунавски риболов и лодкостроене” – Тутракан, СОК „Камчия”, Културен център към Фондация „Миню Балкански“, с. Оряховица и РИМ – Бургас.

В Археологически музей „Велики Преслав“ бяха организирани две изложби – една съвместна с домакините в трезор и една самостоятелна на НМЗХ в специално отделена за целта зала. Изложбите продължават до 30 март 2021 год.

Единични образци са предоставени за експониране в постоянните експозиции на Природонаучен музей, Пловдив и Палеонтологичен музей на СУ „Св. Кл. Охридски“.

ДАРЕНИЯ И ДАРИТЕЛИ

*в музея са регистрирани 1009 дарители на минерали;

* дарителите на минерали и материали за юни 2019- юни 2020 са 43

Петко Петров

2. СЪБИТИЯ И ИЗЯВИ В НМЗХ през 2020 г. – обобщение

	2020	2020 онлайн	реални	онлайн
ХУДОЖЕСТВЕНИ ИЗЛОЖБИ	1		"Нека бъде светлина" -живопис на Мариана Матева	
ФОТОИЗЛОЖБИ ИЗЛОЖБИ				
ПОСТЕРНИ ИЗЛОЖБИ	11		Изложба „Ахати от България“ - 01.01- 31.12. Изложба „Поезията на камъка“ - 01.01- 31.12. Изложба „Сътворени от водата“, представяща образци от фондовете на музея, образувани от вода - 1 януари-31	

			<p>декември</p> <p>Изложба „Георги Бончев, Георги Златарски“ - 01.01-31.12.</p> <p>Изложба „Познай себе си!“ Херменегилд и Карел Шкорпил за природното наследство на България</p> <p>Постерна изложба Сградата на музея „Земята и хората“ като един пример за успешна адаптация на индустриалното наследство у нас</p> <p>Постерна изложба 120 години Софийски Арсенал</p> <p>„Да спрем ерозията на почвата, да спасим нашето бъдеще“</p> <p>Св. Константин Кирил Философ – 14 февруари</p> <p>5 юни – Световен ден на околната среда“</p> <p>75 тата годишнина от бомбардировката над гр. Хирошима</p>	
ПОСТЕРНИ СИСИИ ДЕТСКИ РИСУНКИ	1		„Пословици и поговорки от България“ - 1 ноември	
ДРУГИ ИЗЛОЖБИ		2	<p>Временна изложба „Нови постъпления 2018“ - 19.06.-31.12.</p> <p>Временна изложба „Нови постъпления 2019“ - 19.06.-31.12.</p>	
ГОСТУВАЩИ ИЗЛОЖБИ НА НМЗХ	5		<p>Етнографски музей „Дунавски риболов и лодкостроене“ – Тутракан, СОК „Камчия“</p> <p>Културен център към Фондация „Мино Балкански“, с. Оряховица</p> <p>РИМ – Бургас</p> <p>Археологически музей “Велики Преслав” гостуваща изложба “Съкровищата на Земята и човека”</p> <p>30.10.2020-30.03.2021г</p>	
КОНЦЕРТИ	22	9	<p>„Песни за любовта и светлината“ 19.01</p> <p>Тържествен концерт на Хора за старинна музика при НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ – 14. 02</p> <p>клавирен рецитал на Елица Рива -26.02</p> <p>концерт на МК Престо- 28 февруари</p> <p>концерт Рада Чомакова и Красимира Червенкова - 6 март</p> <p>Концерт на проф. Ж. Захариева и Симфониета „София“, диригент – Свилен Симеонов - 2 юли</p> <p>Гала концерт на лауреатите на XVIII Международен конкурс за инструменталисти и композитори</p> <p>„Музиката и Земята - 3 юли</p> <p>проф. Ж. Захариева, проф. А. Станков, Ю. Хосака и др. - 6 август</p> <p>Концерт на Александър и Константин Владигерови „Като ауртат на есента с музика и поезия – магия“ – 17.10</p> <p>„Приятели на музей „Земята и хората“ – 5 октомври</p> <p>„Приятели на музей „Земята и хората“ – 7 октомври</p> <p>Концерт на оркестър „Престисимо“ със солисти Надежда Малчева, Светлана Иванова, Любов Уришова- 7 октомври</p> <p>Концерт на камерен хор „Средец“ - 14 октомври</p> <p>Концерт на Дарина Малеева и Ксавие Лъоконт де ла Бретониери – 25.10</p> <p>празничен концерт-спектакъл - Фондация „Детето и фолклора“ – 1 ноември</p> <p>Концерт на Константин Башиков, Велина Петкова, Юске Хосака – 14 окт.</p>	<p>"Музика без граници"- Надежда Цанова, пиано и Росен Идеалов, кларинет -25 април</p> <p>концерта на проф. Жени Захариева - 3 май</p> <p>концерт на Надежда Малчева и Цветелина Малджанска – 10 юни</p> <p>проф. Жени Захариева и Георгиос Филадельфевс – 19 юни</p> <p>Проф. Ростислав Йовчев – 22 юли</p> <p>онлайн концерт - "Ave Maria" – Розалина Касабова, Росен Идеалов, Галина Апостолова - 21 декември</p>
ПРЕДСТАВЯНИЯ НА КНИГИ, ПОЕТИЧНИ РЕЦИТАЛИ И ДР.	4		<p>монографията на проф. д-р Славия Бърлиева: „Cyrillo-Methodiana & Varia Mediaevalia: Паметници на кирило-методиевската традиция“</p> <p>инж. Георги Константинов „Алманах на специалисти с приноси в открития добив на полезни изкопаеми“ Огнян Кованджийски „Шистов газ. Човекът за и против шистовия газ“ – 24 октомври</p> <p>Григор Йосифов „Геологията като призвание и съдба“ – 1 септ.</p>	
ВИДЕОПРОЖЕКЦИИ	10		Как и защо? – За произхода на употребяваната в ежедневието енергия 8 януари	

			<p>Как и защо? – Световни ресурси За находищата на златото и диамантите, въглищата и солта, залягащи дълбоко под повърхността или на повърхността 15 януари</p> <p>Как и защо? – Динозаври За външния вид и размерите на динозаврите 22 януари</p> <p>Бъдещето на Земята Намаляването на ресурсите може да доведе до унищожаване на Земята. 5 февруари</p> <p>Изчезване на ледниците 12 февруари</p> <p>Чарлз Дарвин за появата и развитието на живота На борда на „Бигъл“ към южния Атлантук 19 февруари</p> <p>Фотографът Кристоф Петер и вулканите 26 февруари</p> <p>Числата - създадени или открити 4 март</p> <p>Имало едно време... Планетата Земя 11 юни</p> <p>Нощ на музеите - Загадките на Земята, морето и небето, Природни чудеса, Ледников национален парк, Чудни пейзажи 14 ноември</p>	
ПРЕЗЕНТАЦИИ		45		Онлайн представяне на експозиции и дейности на музея - 45 презентации с посещаемост 72118 човека
ЛЕКЦИИ	2		<p>Лекция на доц. Камен Станев (КМНЦ): „Диоцезът на Методий. Хипотези и проблеми“. Лекция на проф. д-р. Красимир Станчев (Universita Roma Tre): „Личността на първоучителя Методий“ – 14 февр.</p>	
КОНКУРСИ		3	Международен музикален конкурс „Музиката и Земята“ Фестивал „Изкуствата за Земята“	
ИЗЛОЖЕНИЯ И БАЗАРИ		1	Абитуриентски облекла	
СПЕКТАКЛИ и ПЪРФОРМАНСИ		1		Весна Тонова, Йоана Буковска и Надежда Цанова - онлайн спектакъл "CURIOSAS - Жените по време на Романтизма" - 27 юни
МАЙСТОРСКИ КЛАСОВЕ				
ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИЗЯВИ		37	Школа по геология и минералогия – всяка събота	
ТРАДИЦИОННИ	3	5	<p>Ден на благодарност към делото на Константин-Кирил Филозоф – 14 февруари</p> <p>Ден на планетата Земя – 22 април</p> <p>Световен ден на околната среда – 5 юни</p> <p>Световен ден за борба с опустиняването и засушаването 17 юни</p> <p>Ден на Дарителя на музея - 19 юни</p> <p>Ден на Милосърдието – 6 август</p> <p>Ден на народните будители – 1 ноември</p> <p>Нощ на музеите – 14 ноември</p>	
БРАНШОВИ СРЕЦИ	1		Годишно събрание на клуб са спортна дресура „Сириус“ - 1 февр.	
БЛАГОТВОРИТЕЛНИ	1		благотворителен органков концерт - 28 октомври	
КОНФЕРЕНЦИИ, КОНГРЕСИ, СИМПОЗИУМИ				
ЕКЗОТИЧНИ ЖИВОТНИ				
АТЕЛИЕТА И РАБОТИЛНИЦИ				
ИЗЯВИ С ДЕЦА		1	Ден на народните будители	
ПРЕСКОНФЕРЕНЦИИ				
ФОТОСЕСИИ	3		<p>фото-сесии – на Иван Цуцуманов - 19 януари</p> <p>Ивомир Пешев за списание „Грация“ - 13 ноември</p> <p>заснемане на късометражен филм с автор Бисер Джонев „Дишай по-тихо, ако обичаш“ 5 юни</p>	
ДРУГИ				
ДИГИТАЛНИ ЗАСНЕМАНИЯ НА ИЗЯВИ В НМЗХ	36		<p>Януари</p> <p>Концерт „Песни за любовта и светлината“</p> <p>Модно изложение „Абитуриенти 2020“</p> <p>Февруари</p>	

		<p>Фотосесия на модели на български дизайнери в НМЗХ</p> <p>Ден на благодарност към делото на Св. Константин Кирил Философ.</p> <p>Концерт на Музикална къща „Престо” и Елица Рива</p> <p>Концерт на Музикална къща „Престо” и Видинска Филхармония</p> <p>Март</p> <p>Концерт на Музикална къща „Престо“ - клавирно дуо</p> <p>Април</p> <p>Благотворителен концерт без публика на Музикална къща „Престо“ и Фондация „Да бъде“ в подкрепа на медиците на първа линия</p> <p>Май</p> <p>Концерт без публика на Музикална къща „Престо” и проф. Жени Захариева – благодарност към правителството на Япония за дарението на лекарство за борба с коронавируса</p> <p>Юни</p> <p>Концерт без публика на Музикална къща Престо – “Винченцо Белини под карантина”</p> <p>Постерна изложба за Световния ден на Околната среда</p> <p>Заснемане на късометражен филм “Дишай по-тихо, ако обичаш...”</p> <p>Концерт без публика за 19 юни - Ден на дарителя</p> <p>Постерна изложба за Световния ден за борба с настъпването на пустините</p> <p>Концерт без публика на Музикална къща Престо и проф. Ростислав Йовчев – при разрешените 50% заетост на залата</p> <p>Заснемане на балетен спектакъл без публика на Йоана Буковска - “Жените по време на Романтизма”</p> <p>Юли</p> <p>Комисия за оглед на турбина орган, изграждан в НМЗХ. Заседание на комисията и директора на НМЗХ след огледа</p> <p>Август</p> <p>Концерт за Ден на Милосърдието – в памет на жертвите от бомбардировките над Хиросима и Нагасаки</p> <p>Изложба “Не се гаси туй, що не гасне”</p> <p>Ден на Милосърдието</p> <p>Септември</p> <p>Изложба “Сградата на НМЗХ - пример за успешна адаптация на индустриалното наследство у нас</p> <p>Концерт на братя Владигерови и музикална къща “Престо”</p> <p>Премиера на книги: “Алманах на специалисти с приноси в открития добив на полезни изкопаеми” и “Шистов газ. Човекът за и против”</p> <p>Октомври</p> <p>Премиера на книгата на Григор Йосифов “Геологията като живот и съдба”</p> <p>Концерт - “Приятели на Музея “Земята и хората”</p> <p>Концерт - “Приятели на Музея “Земята и хората” - концерт на лауреати</p> <p>Концерт “Обагрена Есен” - Петър Димитров и оркестър “Престисимо”</p> <p>Концерт на камерен хор “Средец”</p> <p>Благотворителен концерт за строежа на органа в НМЗХ</p> <p>Ноември</p> <p>Ден на Будителите</p> <p>Фотосесия на сп. “Грация” в НМЗХ</p> <p>Нощ на Музеите</p> <p>Декември</p> <p>Концерт без публика „Аве Мария“</p>	
ИЗЯВИ ИЗВЪН НМЗХ			
ОБЩО	82	122	

Милена Христова

3. ФОНДОВА ДЕЙНОСТ

3.1. Раздел „Минерали на Земята“

Раздел „Минерали на Земята“ е своеобразен каменен архив, съхраняващ част от неживата природа, която човекът в процеса на своята дейност руши, без да вникне изцяло в нейната същност, богатство и красота. Разделът „Минерали на Земята“ съдържа над 7700 минерални образци от цял свят, част от които са показани в постоянната експозиция, а останалите се съхраняват в 51 хранилища, достъпни за научни изследвания. Фондът е организиран в две части: „Систематична колекция минерали“ и „Минерално разнообразие на Земята“.

За съжаление затварянето на музея даде отражение и на обогатяването на неговите фондове с минерали от чужди страни. През 2020 г. в раздел „Минерално разнообразие на Земята“ постъпиха 6 нови минерални образци от различни находища, 3 от които са нови минерални видове за музея.

СПИСЪК НА ПОСТЪПИЛИТЕ В МУЗЕЯ НОВИ МИНЕРАЛНИ ВИДОВЕ

1.	Арсендесклоазит	Arsendescloizite	PbZn(AsO ₄)(OH)
2.	Бианкит	Bianchite	Zn(SO ₄)·6H ₂ O
3.	Бутит - Mg	Boothite	Cu(SO ₄)·7H ₂ O

Извършена е дигитализация на всички експонати съхранявани във фондохранилището на раздела.

Главен уредник: Живка Янакиева

3.2. Раздел „Минерални ресурси на Земята“

Образците от минерални суровини на планетата Земя съхранявани във фонда са класифицирани в следните две групи: (1) Минерални суровини за получаване на химични елементи; (2) Минерални суровини – природни материали.

* всички образци са систематизирани в общо 71 теми, от които 35 – суровини за получаване на химични елементи и 36 теми – природни материали.

* във фонда се съхраняват над 2700 минерални образца.

И през 2020 г. в раздела се формира колекция обсидиан от класически находища, което сериозно обогатява еталонната колекция „Материали използвани по време на Праисторията“.

Отговорник Ч. Начев.

3.3. Раздел „Минерали на България“

В раздела се съхраняват над 4600 бр. минерални образци в основен фонд и над 2900 бр. образци в научно-спомогателен фонд. Те са класифицирани на регионален принцип, съобразно структурно-металогенното райониране на страната. Това е най-пълната колекция от български минерали (326 вида).

През 2020 година са постъпили 30 бр. образци (29 дарения, 1 собствен сбор). За четвърта поредна година музеят получи от своите фейсбук приятели дарения от ахати, ясписи, коралити от различни точки на България. Постъпили са три нови минерални вида: клинобисванит и бисмутоферит от нах. Бакаджик, Ямболско – собствен сбор на НМЗХ и Mg бутит от нах. Лозен, Бургаско – дарение от Н. Господинов.

*Кварц с включения от турмалин,
с. Д. Окол*

Мъхов ахат, Вишеград

*Кварц – „мармарошки диамант“,
Етрополе, дарение от Илиан
Атанасов*

*Клинобисванит, бисмутоферит,
Бакаджик*

Уредник: Лариса Нешева

3.4. Раздел „Минерални ресурси на България“

В раздела се съхраняват 3 416 броя образци от над 100 обекта: метални и неметални минерални суровини от действащи, проучени, отработени и потенциални находища и рудопроявления на България, а също и неусвоените минерални суровини - от естествени или техногенни находища, промишлени отпадъци.

Чрез дарения и собствен сбор през 2020 година в раздел МРБ са постъпили общо 40 образци: образец от полиметално орудяване от находище Южна Петровица - дарение от Златко Касабов - геолог на рудника; първите образци при разработването на метазалежа в рудник „Димов дол“ - дарение от Минка Копелова - главен инженер и геолог на рудника; дарение от Маркус Войгт: едрокристален албит от кариера „Канарата“, с. Хлябово, образци от рудниците: „Чала“, „Звездел“ и „Седефче“; молибденит от находище „Мартиново“ – дарение от колекцията на Васил Атанасов; образци от кремъчни скали от района на с. Голица, Долни Чифлик – дарение от Михаил Вълков; 22 на брой рудни образци с жилно и метасоматично орудяване – сбор на музея от рудник „Димов дол“, рудник „Ерма река“ и рудник „Петровица“.

Обр. № 24381 Едрокристален албит с хлорит, титанит и амфибол, к-ра „Канарата“, с. Хлябово, Тополовградско

Обр. 24393 Кварц-сулфидно галенит жилно орудяване, рудник „Димов дол“, хор. 240 бл. 35, кота ок. 234, Рудозем

Уредник: Св. Старирадева

3.5. Раздел „Материали“

Експонираните материали разглеждат следните теми: керамика (строителна и със специално предназначение), монокристали, стъкло, строителни материали, огнеупори, композитни материали за строителството, метали (черни и цветни) и сплави. Направена е съпоставка с първите материали, използвани от човека и материалите, получавани чрез най-новите технологии.

Уредник: Г. Цонков

3.6. Колекция "Скъпоценни и декоративни камъни"

Колекцията се формира от постъпилите в останалите фондове на музея природни минерали и синтетични материали с качества на ювелирна суровина. Част от образците са шлифовани и полирани. Колекцията наброява близо 3000 образеца в естествен и обработен вид. През 2020 година в колекцията са постъпили 5 бр. образци:

- Ахат и орбикулярни ясписи от Източни Родопи;
- Червен шпинел сред мрамор от Виетнам;

Отговорник: д-р Петко Петров

3.7. Научни колекции

В НМ „Земята и хората“ се съхраняват научни колекции на изявени български учени, резултат от тяхната дългогодишна изследователска дейност. Образците от колекцията се дигитализират и се работи по издаване на каталог.

В резултат на активната дарителска дейност на световноизвестните откриватели на нови минерални видове Игор Пеков и Никита Чуканов в раздела са засебени

колекции с техни авторски образци, в които за първи път са открити съответните минерали.

През настоящата година постъпи дарение от проф. Руслан Костов и доц. Радостин Паздеров на колекция ясписи от различни точки на България, включени в тяхна монография, издадена през 2020 г.

Дарителят проф. Руслан Костов пред експозицията с ясписи и монографията

3.8. Инвентаризация на фондовете на музея

Като част от основната музейна дейност бе извършването на ежегодната инвентаризация на фондовете на музея (съгласно чл. 93 (1), 2 от Наредбата за отчитане и опазване на движимите паметници на културата). В нея се включиха активно всички служители на отдел „Фондове и експозиции“.

През 2020 г. графикът за инвентаризациите включваше довършване на пълна инвентаризация на фонд и експозиция „Минерали на България” с материално-отговорно лице Лариса Нешева; „Минерални ресурси на България” с материално-отговорно лице Светла Старирадева, фонд и експозиция „Материали” с материално отговорно лице Гено Цонков, както и на колекция „Гигантски кристали” с материално-отговорно лице Илиана Апостолова. В рамките на 2019 г. е завършена и инвентаризацията на колекция „Гигантски кристали”.

Направена е инвентаризация по репрезентативния метод на фонд и експозиция „Минерали на Земята” с материално-отговорно лице Живка Янакиева „Научни колекции” с материално-отговорно лице Живка Янакиева, колекция „Скъпоценни камъни” с материално-отговорно лице Илиана Апостолова и обменен фонд с материално-отговорно лице Илиана Апостолова.

Извърши се пълна инвентаризация на благородните метали и скъпоценните камъни по утвърдения актуализиран списък (чл. 93 (1), 3. от Наредбата за отчитане и опазване на движимите паметници на културата).

Д-р Петко Петров

3.9. Идентификационна и фондова комисии

За 2020 година има 29 протокола от идентификационни и 28 протокола от фондови комисии, на които са докладвани общо 289 образци, заведени общо като 288 единици, от които 85 са насочени за основен фонд на музея и 186 към научноспомогателен фонд. Разликата от един протокол повече на идентификационната

комисия е за идентификация на колекция минерални образци по искане на наследниците на Никола Манев, съхранявана в Чирпан.

За докладването на фондова комисия освен необходимите документи се изготвят и макроскопско описание на образците. Това позволява, когато се докладва голяма група еднотипни образци, освен индивидуалното описание в етикетите да се опишат по-подробно характерни особености на съответната група (колекция) образци и да се формулират научни проблеми, към които има отношение съответната колекция.

Всички образци, докладвани на фондова комисия преди това са преминали докладване на идентификационна комисия.

Заседания на Фондовата комисия на музея

Всички протоколи от фондовите комисии и идентификационните комисии са заведени в научния архив на музея.

Д-р Петко Петров

3.10. Фотодокументация на културните ценности

Работи се и по фотодокументацията на образците от основен фонд. Към момента има направена фотодокументация на общо 17 601 минерални образци от основен фонд. Дигитализацията на културните ценности е извършвана основно с цифрово фотографане на експонати от основен фонд с фотоапарати Olympus SP-500UZ и Fuji S. На сайта на музея могат да се разгледат част от дигитализираните движими културни ценности на музея, като Колекция „Петър Трантеев, Колекция Ахати от Шуменското плато, Колекция Иван Бонев.

http://www.earthandman.org/?page_id=2618&lang=bg

До момента е направена фотодокументация на всички витрини в експозицията. При всяко добавяне или изваждане на експонати, както и при разместване (след пълно почистване), задължително се прави нова фотодокументация на съответната витрина. За всяка от витрините се поддържа компютърен архив, в който може да се проследи промяната в съответните витрини през годините.

В електронен вид се съхранява систематизиран архив на всички снимки, подредени по витрини и по дата на фотодокументиране. Архивът се прехвърля и на хартиен носител, в отделна папка за всяка витрина.

Фотодокументацията на новопостъпилите образци в основния фонд на музея е част от текущата фондова работа.

Д-р Петко Петров

3.11. Препарация и консервация на минерални образци

Препариране (почистване и оформяне) се извършва на всички образци, които постъпват в музея като собствен сбор. Образците, които постъпват като дарения, обмен или откупка, като правило са преминали през подобна обработка, но ако се нуждаят от такава, преминават преди постъпване пред идентификационна и фондова комисии.

В редки случаи се налага консервация на минерални образци, които с нещо са изключителни и трябва да бъдат запазени. Тя се извършва от уредниците на музея, които имат многогодишен опит в това отношение. На такава процедура се подлагат единствено образци, които са в процес на подготовка за докладване пред идентификационна и фондова комисия.

Д-р Петко Петров

4. ОБОГАТЯВАНЕ НА ФОНДОВЕТЕ НА МУЗЕЯ

Обогатяването на фондовете на музея се осъществява чрез експедиционна и дарителска дейност, извършване на откупки и обмен. През 2020 г. във фондовете на НМЗХ са постъпили 271 образци, инвентирани по фондове както следва:

Отдел	1-во трим.	2-ро трим.	3-то трим.	4-то трим.	Общо
Материали	7	0	0	0	7
Минерали на България	2	28	0	0	30
Минерали на Земята	0	7	0	0	7
Минерални ресурси на България	4	36	0	0	40
Минерални ресурси на Земята	0	0	0	0	0
Научни колекции	0	1	0	0	1
Научно-спомагателен фонд	15	171	0	0	186
Обменен фонд	0	0	0	0	0

Д-р Петко Петров

4.1. Собствени сборове

С цел попълване на основен фонд с образци от нови находища, на 16.06.2020 г. се осъществи командировка от находище „Милин камък“, гр. Брезник. Находището е златно-сребърно. Все още е в процес на проучване и не са правени опити за начина на технологична преработка на рудата. След предварителен разговор с Петко Петров, главният геолог Пламен Дойчев беше подготвил колекция от образци – дарение за музея. Образците бяха подбрани така, че да включват рудна жила (с впръслечно орудяване от сулфиди, фино диспергирано злато и сребро) и вместиците горнокредни хидротермално променени андезити и андезито-базалти. Всеки образец е опакован и е обозначено точното му привързване.

Изготвил: Светла Старирадева

4.2. Обмен на минерали

През 2020 г. обмен на минерали не беше извършван. Поради много сложната и дълга процедура за обмен, предвидена в сегашното законодателство, всички колекционери се въздържат от извършването на обмен с НМ „Земята и хората“. В обменните фондове на другите български музеи към момента няма минерални образци, които биха били от интерес за фондовете на НМ „Земята и хората“.

В обменния фонд не са постъпили минерални образци.

Петко Петров

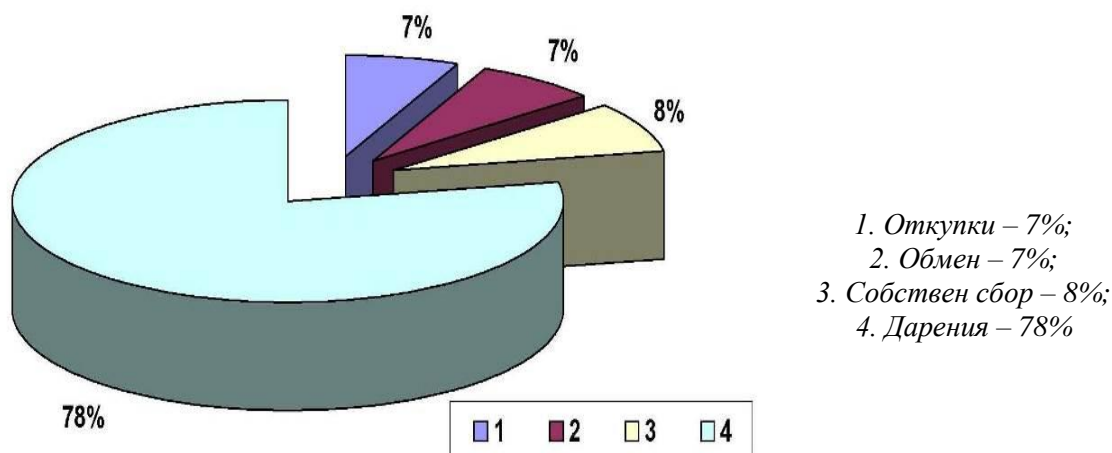
4.3. Откупки на минерали

През настоящата година няма откупки на минерали.

Живка Янакиева

4.4. Дарения

Благодарение на щедростта на български и чуждестранни дарители над 77% от експонатите на основния фонд на музея са постъпили в музея чрез дарение. Значителен брой дарители – създатели на музея, продължават своето благородно дело чрез даряване на нови образци за музейните колекции и популяризиране дейността на музея за търсене на нови спонсори и дарители. Процентно разпределение на основен фонд на НМ „Земята и хората“ според начина на придобиване.

Дарителите на минерали и материали за 2020 г. са 31.

През изтеклата 2020 год. дарителите на минерали са 26, като голяма част от тях са приятели на музея от Фейсбук.

1.	Александър Викторович Арсентиев
2.	Андрей Ковалски
3.	Бекир Ахмед Дикмеосман
4.	Бен Хофнагелс
5.	Георги Георгиев
6.	Гергана Митева
7.	Иван Митев
8.	Дарин Митев
9.	Гюнай Смаил Юмер
10.	Здравко Стефанов
11.	Злати Златев
12.	Златко Касабов
13.	Иван Стефанов Стефанов
14.	Институт по минералогия и кристалография Или Централна лаборатория по минералогия и кристалография
15.	Лиляна Димитрова
16.	Маркус Войгт
17.	Минка Копелова
18.	Михаил Савов Вълков
19.	Николай Господинов
20.	Петко Петров
21.	Руслан Костов
22.	Радостин Паздеров
23.	Светла Старирадева (колекция Васил Атанасов)
24.	Фикрет Хайри Карамехмед
25.	Фирма Метеорити ООД
26.	Христо Борисов Попхристов

Проведената дарителска акция сред приятелите на музея в социалните мрежи доведе до висока активност сред колекционери на български минерали да предоставят свои находки за целите на НМ „Земята и хората“. В резултат във временната изложба „Нови постъпления“ има цяла витрина с дарения на приятели на музея от Фейсбук.

През тази година броят на дарителите стана 1009.

Изготвил: Живка Янакиева

4.5. Представяне на музея и неговата дейност в дигиталното пространство. Дигитализация на музейните колекции и експозиции

През 2020 г. под различна форми бяха представени както част от експозициите, така и скритите богатства от фондохранилищата на музея. Неизменна част от презентациите беше и представяне на основни дейности като образователна, фондова, експозиционна; отбелязване на значими международни събития и чествания и др.

Посетителите на публикуваните 45 презентации са 72118 бр.

СПИСЪК НА ПРЕЗЕНТАЦИИТЕ

№	Тема	Автор на презентацията	дата	Гледано бр. посетители
1.	Празничен концерт на Хоровия състав при НГДЕК Кирило-Методиевският център при БАН и НМ "Земята и хората" Тържествено отбелязване на Успение на Свети Кирил 1150-годишнината от ръкополагането на св. Методий за архиепископ 40-годишнина от обявяването на Светите братя за съпокровители на Европа	Онлайн Живка Янакиева	14.2.2020 г. 11:01 ч.	2100
2.	Общо за НМ "Земята и хората" - представяне	Живка Янакиева	17.3.2020 г.10:50 ч.	1000

3.	Експозиция „Гигантски кристали“	Живка Янакиева	18.3.2020 г. 10:42 ч.	664
4.	Минерали от НМ "Земята и хората"	Лариса Нешева, Петко Петров	19.3.2020 г. 17:38 ч.	2000
5.	Световен ден на поезията	Живка Янакиева	20.3.2020 г. 9:58 ч.	642
6.	Представяне Раздел „Минерали на Земята“	Живка Янакиева	23.3.2020 г. 10:32 ч.	2300
7.	Да си припомним гостуваща изложба НИМ „Съкровищата на Земята“	Живка Янакиева	25.3.2020 г. 14:24 ч.	939
8.	Представяне на раздел „Минерали на България“	Лариса Нешева	09.4.2020 г. 11:34 ч.	1500
9.	Представяне на експозиция „Скъпоценни камъни“	Петко Петров	01.4.2020 г. 14:05 ч.	2100
10.	Представяне на раздел „Минерални ресурси на България“	Светла Старирадева	06.4.2020 г. 9:06 ч.	3000
11.	Представяне на „Съхраненото минерално разнообразие на България“	Лариса Нешева	09.4.2020 г. 20:29 ч.	3400
12.	“Изложения на минерали в НМ „Земята и хората“	Светла Старирадева	09.4.2020 г. 18:28 ч.	1800
13.	Изложба "Сътворени от водата"	Петко Петров	16.4.2020 г. 15:02 ч.	1600
14.	50 години Ден на Земята - 22 април	Лариса Нешева	22.4.2020 г. 8:56 ч.	2000
15.	Представяне на раздел "Минерални ресурси на България"	Светла Старирадева	29.4.2020 г. 11:10 ч.	2700
16.	Образование в НМ "Земята и хората" - част първа	Лариса Нешева, Д. Делибалтова	07.5.2020 г. 16:14 ч.	857
17.	Образование в НМ "Земята и хората" - част втора	Д. Делибалтова, Лариса Нешева	13.5.2020 г. 7:39 ч.	682
18.	УЛОВЕНИ МИГОВЕ Национален музей “Земята и хората” по време на инициативата Нощ на музеите	Живка Янакиева	19.5.2020 г. 12:06 ч.	1100
19.	„Съвременните форми на комуникация и дарителството в музея“	Лариса Нешева, Ж. Янакиева	21.5.2020 г. 10:54 ч.	1200
20.	Изложбата “Познай себе си - Херменегилд и Карел Шкорпил за природното наследство на България” в НМ „Земята и хората“	Живка Янакиева, Чавдар Начев	28.5.2020 г. 11:17 ч.	762
21.	5 юни – Световен ден на околната среда	Радка Златева	03.6.2020 г. 12:58 ч.	612
22.	Онлайн концерт "Винченцо Беллини, под карантина, с Цветелина Малджанска и Надежда Малчева		10.6.2020 г. 19:00 ч.	2100
23.	17 юни – Световен ден за борба срещу настъпването на пустините	Милена Христова	13.6.2020 г. 20:32 ч.	863
24.	Онлайн концерт "Ден на дарителя"	Живка Янакиева	19.6.2020 г. 19:00	2500
25.	Представяне на временна изложба "Нови постъпления" в НМ "Земята и хората"	Ж. Янакиева, Л. Нешева, Св. Старирадева	30.6.2020 г. 18:58 ч.	1600
26.	Експедиция на НМ "Земята и хората" до античните сребърни рудници на Лаврион, Гърция	Петко Петров, Св.Енчева	09.7.2020 г. 8:50 ч.	985
27.	Представяне на колекция „Ахати от Шуменското плато“, съхранени в НМ „Земята и хората“	Живка Янакиева, Чавдар Начев	16.7.2020 г. 11:35 ч.	1000
28.	Експедиция за минерали на екип от НМ "Земята и хората" в Република Сърбия, 21-25 октомври 2018	П. Петров, Св.Енчева, Св. Старирадева	22.7.2020 г. 11:56 ч.	1100
29.	Представяне на колекция „Гипс от рудник Трояново-3, гр. Раднево“ от раздел МБ	Лариса Нешева	29.7.2020 г. 10:14 ч.	1600
30.	6 август – Ден на милосърдието 6 august - Hiroshima day	Живка Янакиева	05.8.2020 г. 17:26 ч.	854
31.	Онлайн коцерт за Деня на милосърдието, с участието на проф.Ж.Захариева, проф.А.Станков, Ю.Хосака	Живка Янакиева	06.8.2020 г. 19:00 ч.	1600
32.	„Минералите под микроскоп в поляризирана светлина“	Светлана Енчева	13.8.2020 г. 10:56 ч.	844
33.	Представяне на колекция „Минерали от пегматитите в района на Ардино“ от раздел МБ	Лариса Нешева	19.8.2020 г. 13:12 ч.	1800
34.	Представяне на експозиция „Материали“	Гено Цонков	26.8.2020 г. 15:57 ч.	751
35.	„Треска за злато“ - занимание за деца втора част	Д. Делибалтова, Св. Старирадева	03.9.2020 г. 14:36 ч.	1100
36.	„Треска за злато“ - анимание за деца I част	Д. Делибалтова, Св. Старирадева	09.9.2020 г. 11:34 ч.	1400
37.	„Сградата на музея „Земята и хората“ като един пример за успешна адаптация на индустриалното наследство у нас“	Чавдар Начев	16.9.2020 г. 11:01 ч.	867

38.	Представяне на колекция“ Ахати от района на Средна Арда“	Светлана Енчева	23.9.2020 г. 18:58 ч.	1400
39.	Скритите богатства в НМЗХ: „Минерали от района на Дорково, Велинград“	Лариса Нешева, Петко Петров	30.9.2020 г. 19:44 ч.	1100
40.	Софийски изложения на минерали, фосили и скъпоценни камъни Национален музей "Земята и хората	Светла Стрирадева	08.10.2020 г. 13:11 ч.	1100
41.	Гостуваща изложба „Съкровищата на Земята и човека“ в Археологически музей “Велики Преслав”	Живка Янакиева	12.11.2020 г. 12:08 ч.	468
42.	Представяне на колекция „Минерали от находище Маджарово, Източни Родопи“	Лариса Нешева	19.11.2020 г. 10:41 ч.	9900
43.	„Защо са жълти жълтите павета?“	Св. Енчева, П. Петров	09.12.2020 г. 19:50 ч.	2100
44.	„Колекционни зеолити от района на Златолист, Източни Родопи“	Св. Енчева, П. Петров	21.12.2020г. 11:05 ч.	828
45.	„Сагенитови ахати от района на Нановица, Източни Родопи.“	Св. Енчева, П. Петров	06.1.2021 г. 13:15 ч.	1300

Живка Янакиева

5. ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

Цифровизацията на образците от фондовете е на няколко нива.

От 1996 г. в музея работи компютърна инвентарна картотека, която обхваща образците от основен, обменен и научно-спомагателен фонд. Към 31.12.2020 година в инвентарната картотека са вписани всичките 21 213 инвентарни единици от основен фонд, 3087 от обменен фонди и 8 362 от научно спомагателен фонд.

д-р Петко Петров

6. ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

6.1. Постоянни експозиции

Обостряне на екологичните проблеми в настояще време ни подтикват към хармонично и отговорно отношение към Природата в нейната цялост – жива и нежива природа. Екипът на музея се стреми към създаването на музейни експозиции и събития, способстващи за развитието на емоционално-ценностни реакции у посетителите към минералите, като част от заобикалящата ни среда. За достигане на по-широк кръг последователи се обърнахме към модерните технологии за пренасяне на част от информацията за НМ „Земята и хората” във виртуалния свят. Съвременните методи за дигитализация и комуникация привлече посетители, които искат да видят минералите на живо, докато онлайн проекцията на музея набира друг вид почитатели.

http://www.earthandman.org/?page_id=2618&lang=bg

Живка Янакиева

6.1.1. Гигантски кристали

Залата с гигантските кристали в музея е безспорно най-атрактивната екпозиция за всеки посетител. Гигантските кристали са уникално природно творение и се срещат изключително рядко. Всички експонати са с висока научна и културна стойност и са част от световното природно наследство.

Залата с гигантските кристали е предпочитано място за разнообразни културни и научни прояви.

Вероятно най-големият в света монокристал от шпинел – 24 кг

Светлана Енчева

6.1.2. Минерали на Земята

Експозицията „Минерали на Земята” дава обща представа за разнообразието на минералното царство. В 22 витрини са показани често срещащи се в природата минерали и такива, които са изключителна рядкост и се намират на единични места по света. В експозицията по систематичен принцип е показана една малка част от съхраняваните във фондовете над 1663 минерални вида. Експозиция „Минерали на Земята” се обогатява с нови по-представителни за минералния вид образци, допълващи тематичния обхват на систематичната колекция, маркирани с червена точка, за улеснение на посетителите.

Живка Янакиева

6.1.3. Минерални ресурси на Земята

В експозицията са показани „полезните” минерали от световни находища, които човека използва в своята икономическа (стопанска) дейност. Експонирани са образци от минерални находища на планетата Земя, които човекът е използвал в миналото, използва сега или ще използва в бъдещето. Изтъква се ролята на минералните суровини, които са съществена част (около 70%) от всички природни суровини и върху алтернативността на тяхното използване.

Чавдар Начев

6.1.4. Минерали на България

Експозицията на раздела показва части от минералното разнообразие на България, които представляват миниатюрни природни модели, обречени на унищожение или вече унищожени от естествените геоложки процеси, от миннодобивната дейност или от неразумно отношение на човека към природата. В експозицията са показани най-привлекателните и редки минерални образци, които имат качества на природно изкуство и са обект на многократно общуване с посетителите.

През 2020 г. витрини: Е 254, Е 255, Е 241, Е 242, Е 246 на тема „Минерали от Маданското рудно поле” са актуализирани с новопостъпили образци.

Уредник Лариса Нешева

6.1.5. Минерални ресурси на България

Постоянната експозицията на раздела показва минералните богатства на страната. Представени са основните действащи, отработени и потенциални находища, които ще се разработват в бъдеще. В двадесет витрини са експонирани 397 броя от образците на фонд „Минерални ресурси на България“.

През 2020 година музеят спечели конкурс в сесия „Дейности по опазване и представяне на движимото културно наследство и визуалните изкуства в музеите и художествените галерии“, финансиран от Министерството на Културата. Беше подменен реквизита на 20-те витрини от раздел Минерални Ресурси на България.

Витрини Е 223 и Е 232

Уредник Светла Старирадева

6.1.6. Материали

Във фонда и експозицията се съхраняват 2599 броя образци с 1780 фондови номера от различни материали.

В 20 витрини са експонирани различни тематични колекции. Витрините на експозицията бяха обогатени с тантал – тел; силициев нитрид; графит – част от детайл; графитна хартия + проба.

Във фонда могат да се видят исторически материали – личната колекция от монокристали на акад. Ростислав Каишев; първите български стомана, чугун, Pb, Zn, Cd; жълтите павета от центъра на София; керемиди и тухли от началото на 20 век.

Изработени са картотека и електронен каталог на съхраняваните образци (материали), както и 144 фотографии.

Уредник Гено Цонков

6.1.7. Скъпоценни и декоративни камъни

Експозиция „Скъпоценни и декоративни камъни“ заема част от втория етаж на музея и се разполага в 12 големи и 16 малки витрини. В тях са експонирани природни и обработени скъпоценни и декоративни камъни, както и изделия от тях и екзотични скъпоценни камъни.

Отговорник: д-р Петко Петров

6.2. Временни експозиции

6.2.1. Експозиция „Нови постъпления 2019“

Всяка година на 19 юни, когато музеят чества Деня на дарителя, се открива временна изложба, в която се представят новите постъпления във фондовете на музея.

МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ: 6 витрини в Западното крило на музея.

Нови постъпления в раздел Минерали на Земята. Витрини 171 и 172.

Експонирани са постъпилите нови дарения за музея - авторски образци на редки минерални видове от цял свят, дарени от откривателя на минерали Игор Пеков; смарагди от Бразилияафганит от Афганистан; шпинел от Виетнам, буланжерит, Косово, хиалофан от Босна и др.

Изключителен интерес представлява дарението на Георги Пенев и фирма Метеорити ООД, които подариха представителна колекция метеорити от Мароко и Аржентина. С тези дарения с поставя началото на експозиция „Метеорити“ в музея, чието експониране в постоянните експозиции предстои.

Специално място в изложбата заемат представителни образци нефрит и обсидиан, които са част от музейната литотека, формирана в помощ на археологическите

изследвания на суровини, използвани от дълбока древност. Това са стандартни суровини, необходими при интердисциплинарни изследвания за локализиране източника за направата на оръдия на труда.

Нови постъпления в раздел „Минерали на България“

Местоположение: Източно крило на музея

Е 170 - Експонирани са част от минералните образци, постъпили през годината като дарение от фейсбук приятели на музея – кварц „мармарошки диамант“ от Етрополе, опушен кварц с турмалин от с. Д. Окол, ахати, ясписи и силицизирани корали от редица нови точки от България.

Е 169 - Експонирани са най-впечатляващите образци, постъпили през годината: новите минерални видове – клинобисванит, бисмутоферит от Бакаджик, Mg бутит, бианкит, епсомит и пикерингит от нах. Лозен, аурихалцит от нах. Лозен, колекция от ясписи от различни находища в България – научна колекция на Руслан Костов и Радостин Паздеров, посрружили за написването на тяхната монография „Ясписите в България“.

Е 169 - „Минерали на България”

Нови постъпления в раздел „Минерални ресурси на България“

Във витрина Е 168 са експонирани дарените от геолозите на рудници „Димов дол“ и „Петровица“ и образци – собствен сбор от Маданския руден район.

Е 168 Част от новите постъпления в раздел МРБ

Е 168 Част от новите постъпления в раздел МРЗ

На 19 юни, в Деня на дарителя на НМЗХ г-н Александър Амзин поднесе атрактивен подарък на музея – гигантска друза гипс – 60 кг, така наречената „пустинна роза“ от Сирия.

7. ГОСТУВАЩИ ИЗЛОЖБИ

7.1. Съвместна изложба НМ „Земята и хората“ с Археологически музей „Велики Преслав“

В Археологически музей “Велики Преслав” беше открита гостуващата изложба “Съкровищата на Земята и човека”. Изложбата е проект на Националния Музей „Земята и хората“ и Археологически музей „Велики Преслав“ и представя съвместно културно и природно наследство. В трезора на музея съвместно с Преславското съкровище бяха показани природни кристали на скъпоценни камъни, използвани при изработване на изящните съкровища на Велики Преслав.

7.2. Изложба „Съкровищата на Земята и човека“ на НМ „Земята и хората“

В отделна зала на Археологически музей „Велики Преслав“ в пет витрини бяха представени темите: Разновидности на кварца, Скъпоценни камъни, Декоративни камъни, Ахати от България. Посетителите видяха скъпоценни и декоративни камъни - природни и обработени образци от гранат, рубин, топаз, аквамарин, цитрин, опушен кварц, аметист, турмалин, нефрит, родонит, ахати от България и др. Специално беше отделено място за темата „Съкровищата във времето“. Заедно с кремъчните суровини бе експонирана самородна мед, послужила за направата на първите метални сечива. Заслужено място зае самородното злато от р. Огоста, показващи богатството на българските земи. Злато, послужило за изработване на уникални изделия преди повече от 6000 години, доказателство за което се намират в археологическите находки из цялата страна. Централно място е отделено за каменната сол от Провадия.

Към изложбата бяха представени 18 бр. постери на български, английски и руски представящи на посетителите информация за експонираните минерали.

Посланието на проекта е: Да опазваме и съхраняваме световното културно и природно наследство на Земята. Куратор на изложбата е Живка Янакиева – главен уредник в НМ „Земята и хората“.

Откриване на изложбата на 29.10.2020 год.

7.3. Други гостуващи изложби на НМ „Земята и хората“:

Поради проявения голям интерес продължават изложби, в които са включени силно въздействащи минерални образци от музейните колекции на НМЗХ в:

- Етнографски музей „Дунавски риболов и лодкостроене“ – Тутракан;
- СОК „Камчия“;
- Културен център на фондация „Миню Балкански“, с. Оряховица, Старозагорско;
- РИМ, гр. Бургас.

Отг. Лариса Нешева

8. УЧЕБНО-ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

8.1. Образователен кът за деца

Образователният кът е специално обособено пространство с няколко модула. В него са създадени условия деца от 3 до 12 годишни, заедно със своите родители, да се забавляват и да правят своите открития. Девет години след създаването на къта интересът не стихва, дори през белязаната от пандемия 2020 година. Посещенията са основно семейни, но също и в групи от училища, детски градини, занимални, детски центрове. Общо 623 деца са посетили през къта, от които 342 със заплащане и 281 със свободен вход.

В края на годината беше спечелен конкурс за финансиране на проекта „Реновиране и подобряване на достъпността за незрящи деца и техните придружители на Образователен кът за деца по геология и минералогия в музея“.

Д. Делибалтова

8.2. Кабинет по геология

Кабинетът е създаден и функционира като база за изучаване на геология и минералогия от ученици, студенти.

През 2020 г. в образователната колекция почти не са постъпвали нови образци, поради дистанционната работа в пандемичната обстановка. Създадени бяха текстове за витрините, както и идейни проекти за графичното им оформление.

Кабинетът разполага с мултимедия, на която се представят изготвените от уредниците десетки презентации от областта на геологията и минералогията. Филмотеката съхранява над 300 филма, като повече от 200 са на електронен носител.

Основната дейност на кабинета е свързана с Школата по геология и минералогия, която през 2020 продължи само 2 месеца.

Десислава Делибалтова

8.3. Школа по геология и минералогия

Заниманията в музея с ученици и студенти започват от 1989 година като кръжок и прерастват до Школа, в която се редуват през година програми по геология и по минералогия. Чрез науката геология школата свързва изучавани в училище предмети в цялостна естественонаучна картина на заобикалящия ни свят, като запълва съществени празнини, касаещи развитието на Земята и минералното царство. Изучават се над 100 минерални вида, десетки скали и основни групи фосили от образователните колекции.

През 2020 година заниманията бяха до март, като се изучаваше геология. Школата редовно посещаваха 8 деца и 1 пълнолетен, а други идваха по-рядко.

За цялата календарна година всички видове занимания в школата бяха 7, на различни теми, посещавани от около 15 различни човека, основно ученици. Индивидуалните участия в различни занимания са били над 50, средно по 8 участника, колкото са учебните места в кабинета.

Десислава Делибалтова

8.4. Учебно интерактивно пространство в експозиционната зала

Дейностите в това пространство за образование могат да са лекции и дискусии, презентации, образователни игри, прожекции на филми, представяне на постерни изложби и др. През 2020 г. активността беше минимална, изключително прожекции на научнопопулярни филми.

Десислава Делибалтова

8.5. Видеопроекции, компютърни презентации

През 2020 г. в НМЗХ са осъществени общо 13 прожекции с над 70 зрители на филми от Образователна телевизия „Да Винчи лърнинг“.

До месец март по проекта „Земята във филми“ всяка сряда от 16 часа бяха показвани научнопопулярни филми, предимно за Земята, общо 8 с 23 зрители. Група от 10 ученика със заявка гледаха филм на 11 юни. В Нощ на музеите на 14 ноември бяха проказани 4 филма за около 40 зрителя.

Представени бяха 7 презентации по програмата на Школата по геология и минералогия пред над 50 ученика.

Прожекции с маски и дистанция

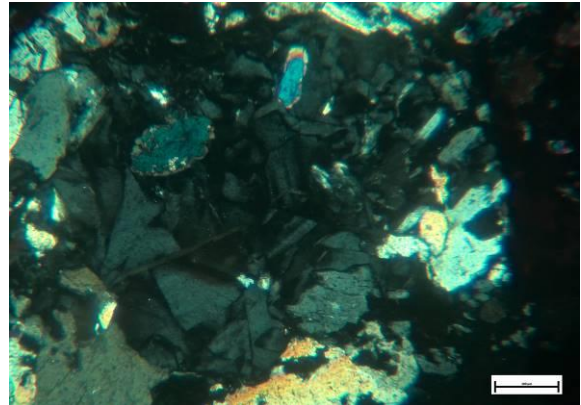
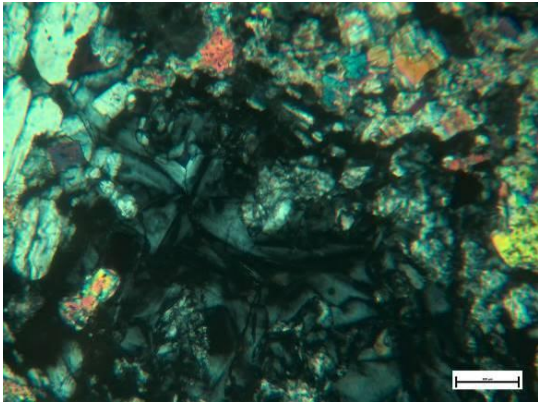
Десислава Делибалтова

9. НАУЧНА И НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

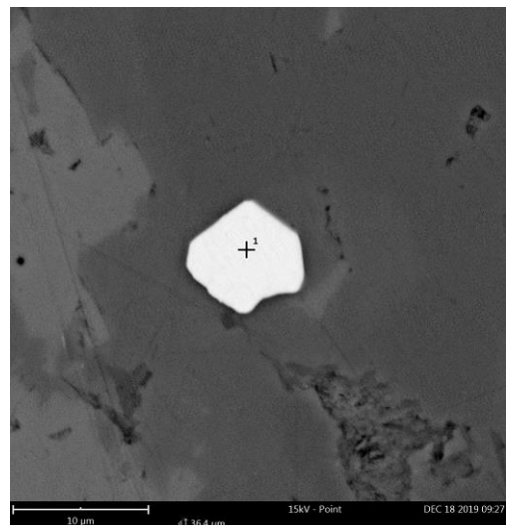
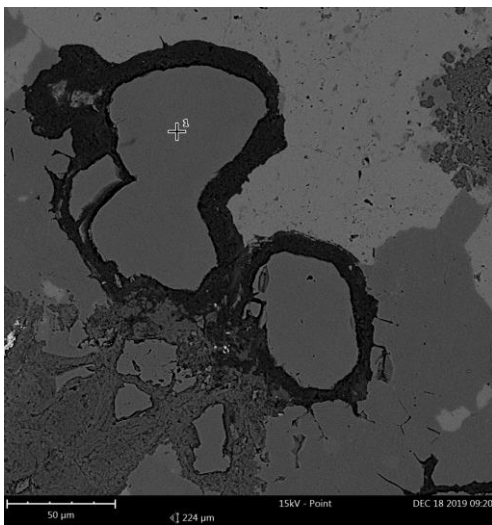
Както всички други дейности, така и научноизследователската дейност в музея през 2020 г. не можа да бъде осъществена в обема от предишни години. Поради Ковид кризата достъпът до външни лаборатории в геоложки институции, където обикновено се извършват различни анализи, беше невъзможен. Само благодарение на близкото сътрудничество с колеги от Института по Науки за Земята на Университета в Силезия, Полша, успяхме да получим известно количество аналитични данни върху наши образци. Те са основно по изброените по-долу теми.

Тема: „Минераложка характеристика на магнезиалните скарни от ЮИ България“.

Научна обработка на образци от магнезиалните скарни от ЮИ България се провежда от 2017 г. в сътрудничество с колеги от Силезийския университет, Полша. В резултат редица нови за България минерали бяха докладвани в съвместни разработки на различни геоложки форуми. За съжаление през 2020 година това не можа да се осъществи, но се набелязаха нови потенциални интересни минерали за изследване – зеолити, баделеит, перовскит и др.

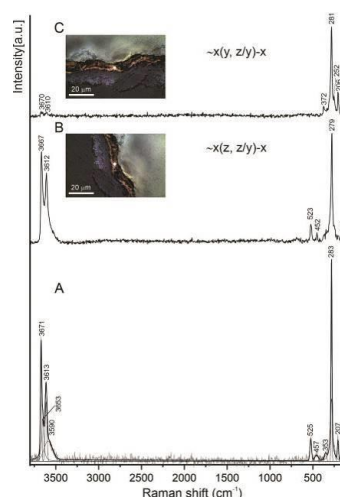
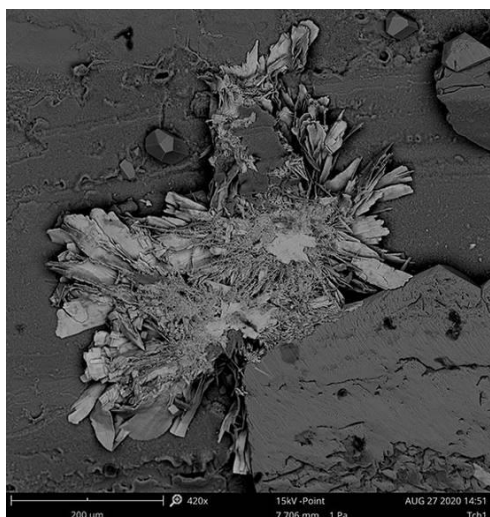
Микрофотографии с поляризационен микроскоп на зеолити от н-це „Младеново“, Малко Търново с потенциални нови видове за България

Микрофотографии на сканиращ електронен микроскоп на шпинел и баделеит от находище „Факия“, Бургаско (изпратени от колегите от Полша)

Тема: „Точилинит от Яковишкия ултрабазичен масив“.

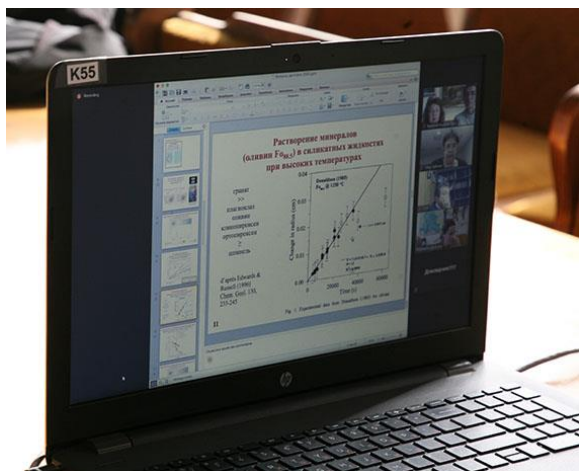
Точилинит се докладва за пръв път в България от музейни специалисти преди четири години. В последствие се натрупаха нови данни, които заслужават да бъдат публикувани в престижно международно специализирано списание. За целта колегите от Полша се включиха с прецизни изследвания на химичния състав и Рамановата спектроскопия на минерала.

Микрофотография на сканиращ електронен микроскоп и Раманов спектър на точилинит от Яковишкия ултрабазичен масив (изпратени от колегите от Полиа)

Участие в XI Всерусийска школа „Експериментална минералогия, петрология и геохимия”, 12-14 октомври 2020, гр. Черноголовка, Русия.

На 12.10.2020 сътрудниците на музея Светлана Енчева и Петко Петров взеха он-лайн участие като поканени лектори в тази конференция с презентацията „Защо са жълти жълтите павеа в центъра на София“ (на руски език).

Он-лайн участие в конференцията в гр. Черноголовка, Русия на 12.10.2020

Лаборатории

Рентгенова лаборатория – извършени са 43 броя рентгеноструктурни изследвания на минерали за докладване на фондови комисии и по научни теми на специалисти от музея. Извършена е редианостика на предварително извършени дифрактограми по отделни групи и находища.

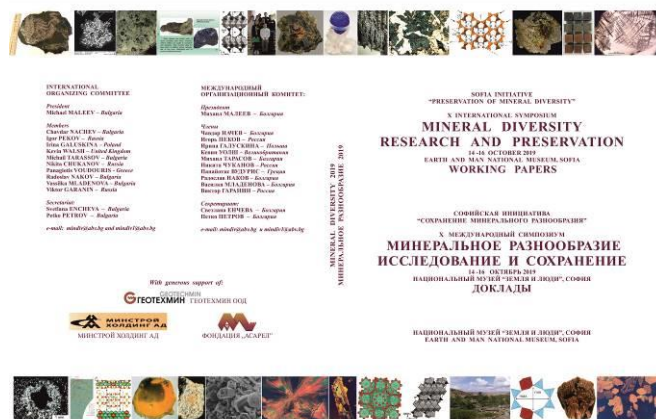
Лаборатория по оптична микроскопия - вкарване в електронна база данни на описание на дюншлифи – 13 бр. Така в базата данни има описани вече 1273 дюншлифа.

Научна публикационна дейност

Музейни издания

Отпечатване на сборник с докладите на Десетия международен симпозиум „Минералното разнообразие – изследване и съхраняване“, 210 стр., включващ 34 доклада, от които един на сътрудници на музея (в съавторство):

Petko M. Petrov, S.M. Encheva, V.V. Kostov, R.P. Nikolova, N.V. Chukanov, I.V. Pekov Zeolites from Banevo quarry, region of Bourgas, SE Bulgaria, 159-163.

Външни корици на сборника с доклади

Научни публикации в извън музейни издания

- Encheva S.M., Petrov P.M., Lakov L. 2020. Why are the yellow paving stones in Sofia's city center yellow? – Сборник материалов XI Всероссийской школы молодых ученых „Экспериментальная минералогия, петрология и геохимия“, 12-13 октомври 2020, Черноголовка, Русия, 18-21.

- Radka Zlateva-Uzunova. 2020. Results of the Technological, Typological and Raw Material Analysis of Chipped Stone Assemblages from Akladi Cheiri, Chernomorets. – In: PREHISTORIC MINING AND METALLURGY AT THE SOUTHEAST BULGARIAN BLACK SEA COAST (Raiko Krauss, Ernst Pernicka, René Kunze, Kalin Dimitrov & Peter Leshtakov (Eds.) 2020 Tübingen University Press, p. 121-140.

- С. Сиракова, Р. Златева-Узунова. 2020. Късни праисторически каменни ансамбли от Татул. – Известия на Националния археологически институт, XLVI, София, 321-342.

Светла Старирадева: Sv. Stariradeva. „Atanas and Vasil Atanasov“ Mineralogical collection, Regional Museum of History-Loevch, Northern Bulgaria. Mineralogy and Museums, Sofia, 2020 г.

Живка Янакиева, Лариса Нешева, Светла Старирадева: Yanakieva, Zh., L. Nesheva, Sv. Stariradeva. The preserved mineral treasures in the National Museum “Earth and Man”, Sofia. Mineralogy and Museums, Sofia, 2020 г.

M. Tarassov, E. Tarassova, R. Nikolova, R. Titorenkova, Krasimir Chapevov, Zh. Janakieva. Libethenite from the Sarneshko kladenche copper-polymetallic deposit, Eastern Srednogie, Bulgaria. Докл. БАН том 73, No 12, 2020

10. НАУЧНО-ПОПУЛЯРНА ДЕЙНОСТ

През 2020 г. тя се изрази в публикуването във Фейсбук страницата на множество презентации на различни музейни теми за широка публика, които са изброени в съответния раздел.

Светлана Енчева

11. КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ

Традиционно Националният музей „Земята и хората“ има богата културна програма. През 2020 година, в условията на пандемия от COVID – 19 редица традиционни събития не бяха проведени, поради периодичното затваряне на музея и ограниченията на протиепидемичните мерки.

11.1. Изложби:

До 20 март продължи временната изложба „Да спрем ерозията на почвата, да спасим нашето бъдеще“, съвместно с ИПАЗР „Н. Пушкиров“, Българско почвоведско дружество.

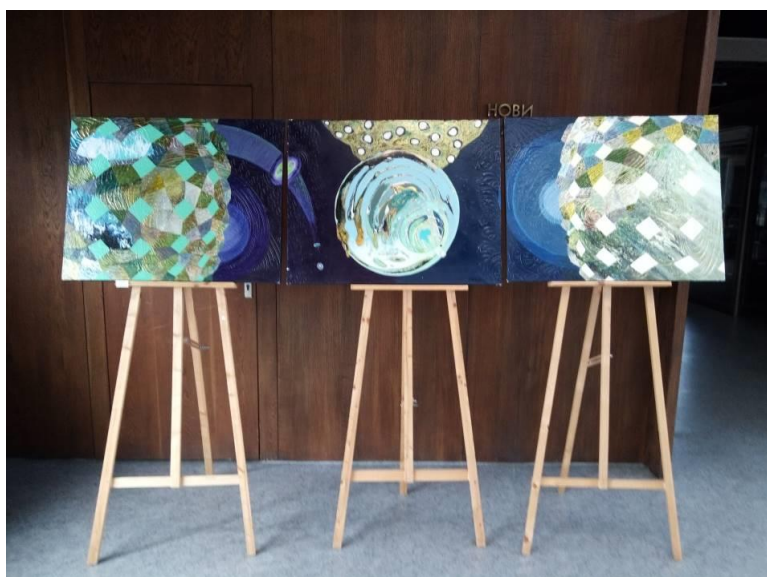
Постерните изложби за живота и дейността на братя Шкорпил „Познай-себе си – Херменегилд и Карел Шкорпил за природното наследство на България“ и „120 години от изграждането на Комплекс „Софийски арсенал“, останаха експонирани през цялата 2020 година.

За Деня на благодарност към делото на Св. Константин Кирил Философ – 14 февруари, бе експонирана постерна сесия на Кирило-Методиевски научен център при БАН.

Традиционно на 5 юни бе представена обновената постерна изложба „5 юни – Световен ден на околната среда“, а от 17 юни бе показана постерна изложба, посветена на Световния ден за борба срещу настъпването на пустините.

За отбелязването на 75 - тата годишнина от бомбардировката над гр. Хирошима, на публиките бе представена нова постерна изложба, посветена на събитията.

Между 3 и 31 август в експозиционната зала на НМ „Земята и хората“ бе експонирана самостоятелна изложба живопис на Мариана Матева под наслов "Нека бъде светлина".

Картини от изложба живопис на Мариана Матева.

Картини от изложба живопис на Мариана Матева

Нова постерна изложба – „Сградата на музея „Земята и хората“, като един пример за адаптация на индустриалното наследство у нас“, бе представена пред публиките на 17 септември, като част от изявиите свързани с отбелязването на Европейските дни на наследството.

Изложба на детски рисунки на Фондация „Детето и фолклора“- „Пословици и поговорки от България“ бе експонирана на 1 ноември, за Деня на народните будители.

Рисунки от изложба „Пословици и поговорки от България“

Рисунка от изложба „Пословици и поговорки от България“

11.2. Заснемания:

През 2020 г. бяха реализирани заснемания на две фото-сесии – на Иван Цуцуманов (на 19 януари) и на Ивомир Пешев за списание „Грация“ (13 ноември).

На 5 юни бе осъществено и заснемане на късометражен филм с автор Бисер Джонев „Дишай по-тихо, ако обичаш“.

11.3. Представяне на книги:

В рамките на честванията на Деня на благодарност към делото на Св. Константин Кирил Философ – 14 февруари, пред широка публика бе представена монографията на проф. д-р Славия Бърлиева: „Cyrillo-Methodiana & Varia Mediaevalia: Паметници на кирило-методиевската традиция“.

На 24 септември двама изтъкнати специалисти в сферата на геологията – инж. Георги Константинов и Огнян Кованджийски предоставиха възможност на посетителите на музея да се запознаят с техните изследвани, публикувани в „Алманах на специалисти с приноси в открития добив на полезни изкопаеми“ и „Шистов газ. Човекът за и против шистовия газ“.

Книгата на Григор Йосифов „Геологията като призвание и съдба“ събра на 1 октомври, много негови колеги, приятели и съмишленици.

11.4. Концерти

На 19 януари се състоя Концерта „Песни за любовта и светлината“.

Тържествен концерт на Хора за старинна музика при НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ се състоя на 14 февруари.

Хор при НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“.

На 26 февруари се състоя клавирен рецитал на Елица Рива.

Плакат за концерт на Елица Рива

Музикална къща „Престо“ зарадва почитателите на класическата музика на 28 февруари, а на 6 март представи Рада Чомакова и Красимира Червенкова.

Плакат за концерт на Рада Чомакова и Красимира Червенкова.

На 25 април бе осъществен онлайн концерт "Музика без граници"- Надежда Цанова (пиано) и Росен Идеалов (кларинет). Това бе първия от поредица онлайн концерти, осъществени през годината.

<https://www.facebook.com/dabadefoundation/videos/1269131213277522/>

Момент от запис на концерт на Надежда Цанова и Росен Идеалов

Музикална къща „Престо“ представи онлайн концерта на проф. Жени Захариева на 3 май.

<https://www.facebook.com/musichousepresto/videos/163173495092504/UzpfSTE1NTQzMjQwMTE2Njg4MzozMDQ4NjI0MjA4NTE0MzQw/>

Плакат за концерт на проф. Жени Захариева.

Поредицата онлайн концерти продължи с концерт на Надежда Малчева и Цветелина Малджанска на 10 юни.

<https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/60910468303172/>

За Деня на Дарителя на НМЗХ онлайн концерти поднесоха проф. Жени Захариева и Георгиос Филадельфевс.

<https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/2985476011502208/>

<https://www.facebook.com/filadelfeas.giorgos/videos/3522809271065794/UzpfSTeZMjE3NTgwMjg6MTAyMTc0OTUyOTE4MzcxNDY/>

Проф. Ростислав Йовчев, зарадва публиката със свой концерт на 22 юли.

<https://www.facebook.com/events/331307430930505/permalink/331325914261>

Плакат за концерт на проф. Ростислав Йовчев

Весна Топова, Йоана Буковска и Надежда Цанова изнесоха онлайн спектакъл "CURIOSAS по време на романтизма (Жените по време на Романтизма)" на 27 юни.

<https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/posts/3183966098313483>

Плакат за концерт на Весна Топова, Йоана Буковска и Надежда Цанова.

Веса Тонова, Йоана Буковска и Надежда Цанова и екип по заснемане на концерта

В рамките на XVIII Международен конкурс за инструменталисти и композитори „Музиката и Земята“ се състояха два концерта:

- на 2 юли - Концерт на проф. Ж. Захариева и Симфониета „София“, диригент – Свилен Симеонов.

- на 3 юли - Гала концерт на лауреатите на XVIII Международен конкурс за инструменталисти и композитори „Музиката и Земята“.

Онлайн концерт по повод 75 години от атомната бомбардировка над гр. Хирошима, с участието на проф. Ж. Захариева, проф. А. Станков, Ю. Хосака и др. бе осъществен на 6 август.

<https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/323428908694069/>

На 17 септември бе осъществен Концерт на братята Александър и Константин Владигерови „Като аурфтакт на есента с музика и поезия – магия“.

Момент от концерт на Александър и Константин Владигерови

Два концерта „Приятел на музей „Земята и хората“ – членове на жури и лауреати от конкурс „Музиката и Земята“ се проведеха на 5 и 7 октомври.

Също на 7 октомври се състоя и Концерт на оркестър „Престисимо“ със солисти Надежда Малчева, Светлана Иванова, Любов Уришова.

След многократно отлагане на 14 октомври бе проведен Концерт на камерен хор „Средец“, с богата програма.

Плакат за концерт на Камерен хор „Средец“

Концерт на Дарина Малеева и Ксавие Лъоконт де ла Бретониери се състоя на 25 октомври.

На 28 октомври, за първи път пред публика зазвуча тръбният орган, строящ се в НМ „Земята и хората“ в рамките на благотворителен органов концерт.

Плакат за Благотворителен органов концерт

С празничен концерт-спектакъл, организиран от Фондация „Детето и фолклора“ бе ознаменуван Деня на народните будители – 1 ноември.

Концерт-спектакъл за Деня на народните будители

В рамките на Европейската нощ на музеите за 2020 година, се проведе Концерт на Константин Башиков, Велина Петкова и Юске Хосака.

Последен за годината бе вокално-инструментален, онлайн концерт - "Ave Maria" – Розалина Касабова, Росен Идеалов, Галина Апостолова.

https://www.youtube.com/watch?fbclid=IwAR2IVsM3g6k4k7PZrA8RJSyxjSMCW6mfVatmxeNvTfqW4yqWMFA9zV_134&v=YtfKBA3IhY&feature=youtu.be

Момент от концерт на Розалина Касабова, Росен Идеалов и Галина Апостолова

Съобразно ограниченията, наложени в условията на пандемия НМ „Земята и хората“ започна изготвянето на серия презентации, посветени на минералогията, традиционните за музея културни събития, концерти и др. Презентациите са публикувани на трите канала на музея в социалната мрежа Facebook, а част от тях и в Youtube.

– <https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum>;

– <https://www.facebook.com/%D0%9E%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%9D%D0%9C-%D0%97%D0%B5%D0%BC%D1%8F%D1%82%D0%B0-%D0%B8-%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B0-1888524951425112>;

– <https://www.facebook.com/%D0%9E%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%BA%D1%8A%D1%82-%D0%B7%D0%B0-%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0-%D0%B2>

%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B5
%D0%BD-%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9-
%D0%97%D0%B5%D0%BC%D1%8F%D1%82%D0%B0-%D0%B8-
%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B0-420875597954618;
– https://www.youtube.com/channel/UCOvW_1pCIOx0yiLmNb0GUWQ.

Онлайн събития през 2020 год.

1.	Събитие	Период
2.	Онлайн представяне на експозициите на НМ „Земята и хората“- https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.2938268812883214/2938255879551174/?type=3&theater Скъпи приятели, в поредица ще ви представим експозициите на Националния музей "Земята и хората". Част от колекциите могат да се разгледат виртуално на сайта на музея: http://www.earthandman.org/?page_id=2618&lang=bg	17 март
3.	Онлайн представяне на експозиция „Гигантски кристали“ на НМЗХ- https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.2940523582657737/2940522402657855/?type=3&theater	18 март
4.	Онлайн представяне на „Минерали от НМ „Земята и хората““- https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/213950626681020/	19 март
5.	Онлайн представяне на изложба „Поезия на камъка“, по повод 21 март- Световен ден на поезията. Част 1 https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/210069533413901/	20 март
6.	Онлайн представяне на изложба „Поезия на камъка“, по повод 21 март- Световен ден на поезията. Част 2 https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.2947989905244438/2947986701911425/?type=3&theater	21 март
7.	Онлайн представяне на РАЗДЕЛ „МИНЕРАЛИ НА ЗЕМЯТА В НМ "ЗЕМЯТА И ХОРАТА"“- https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.2951734498203312/2951733781536717/?type=3&theater	23 март
8.	Онлайн представяне на ГОСТУВАЩА ИЗЛОЖБА „СЪКРОВИЩАТА НА ЗЕМЯТА“ НА НМЗХ В НИМ - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.2956547134388715/2956544607722301/?type=3&theater	25 март
9.	Онлайн представяне на РАЗДЕЛ „МИНЕРАЛИ НА БЪЛГАРИЯ В НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА“- https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.2960829633960465/2960823460627749/?type=3&theater	27 март
10.	Онлайн представяне на ЕКСПОЗИЦИЯ СЪПОЩЕННИ КАМЪНИ В НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ "ЗЕМЯТА И ХОРАТА" - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.2972011042842324/2972010599509035/?type=3&theater	1 април
11.	Онлайн представяне на РАЗДЕЛ МИНЕРАЛНИ РЕСУРСИ НА БЪЛГАРИЯ В НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА“- https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.2982696235107138/2982691215107640/?type=3&theater	6 април
12.	Онлайн представяне на ДНИ НА ЗЕМЯТА В НАЦИОНАЛНИЯ МУЗЕЙ „ЗЕМЯТА ХОРАТА“ - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/544303986521182/	9 април
13.	Онлайн представяне на ДНИ НА ЗЕМЯТА В НАЦИОНАЛНИЯ МУЗЕЙ „ЗЕМЯТА ХОРАТА“ - СЪХРАНЕНОТО МИНЕРАЛНО РАЗНООБРАЗИЕ НА БЪЛГАРИЯ- https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/219315429170818/	9 април
14.	Онлайн представяне на ДНИ НА ЗЕМЯТА В НАЦИОНАЛНИЯ МУЗЕЙ „ЗЕМЯТА ХОРАТА“ ИЗЛОЖБА "СЪТВОРЕНИ ОТ ВОДАТА" - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/228998654975289/	16 април
15.	Онлайн представяне на ДЕН НА ЗЕМЯТА - 22 АПРИЛ - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/303586857275198/	22 април
16.	Онлайн концерт "Музика без граници"- Надежда Цанова (пиано) и Росен Идеалов (кларинет)	25 април

	https://www.facebook.com/dabadefoundation/ http://nadejdatzanova.com/ https://www.facebook.com/Rossen-Idealov-Clarinet-562299770527577/	
17.	Онлайн представяне на РАЗДЕЛ "МИНЕРАЛНИ РЕСУРСИ НА БЪЛГАРИЯ" В НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ "ЗЕМЯТА И ХОРАТА" - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/228564251927816/	29 април
18.	Онлайн концерт на проф. Жени Захариева https://www.youtube.com/channel/UCAJuzDZ012RciZzHEbONCuA... https://www.facebook.com/musichousepresto/videos/163173495092504/UzpfSTEINTOz_MjOwMTE2Njg4MzozMDO4NjI0MjA4NTE0MzOw/	3 май
19.	Онлайн представяне на „ОБРАЗОВАНИЕ В НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ "ЗЕМЯТА И ХОРАТА". 1 част - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/175154657076764/	7 май
20.	Онлайн представяне на „ОБРАЗОВАНИЕ В НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ“ "ЗЕМЯТА И ХОРАТА". 2 част - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/246948166552704/	13 май
21.	Онлайн представяне на „УЛОВЕНИ МИГОВЕ- Национален музей “Земята и хората” по време на инициативата Нощ на музеите“ - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.3090765697633524/3090747414302019/?type=3&theater	19 май
22.	Онлайн представяне на „СЪВРЕМЕННИТЕ ФОРМИ НА КОМУНИКАЦИЯ И ДАРИТЕЛСТВОТО В МУЗЕЯ“ - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/250588666160851/	21 май
23.	Онлайн представяне на ИЗЛОЖБАТА “ПОЗНАЙ СЕБЕ СИ - ХЕРМЕНЕГИЛД И КАРЕЛ ШКОРПИЛ ЗА ПРИРОДНОТО НАСЛЕДСТВО НА БЪЛГАРИЯ” В НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА“ - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/2968894599864544/	28 май
24.	Онлайн представяне на „5 ЮНИ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ОКОЛНАТА СРЕДА“ - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/185674046082702/	5 юни
25.	Онлайн концерт "Винченцо Беллини, под карантина", с Цветелина Малджанска и Надежда Малчева - https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/609104683031721/	10 юни
26.	Онлайн представяне на 17 ЮНИ – СВЕТОВЕН ДЕН ЗА БОРБА СРЕЩУ НАСТЪПВАНЕТО НА ПУСТИНИТЕ https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/744192049653692/	13 юни
27.	Онлайн концерт "ДЕН НА ДАРИТЕЛЯ" - петък, 19.06.2020 г. от 19 часа https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/2985476011502208/	19 юни
28.	Онлайн представяне на - ВРЕМЕННА ИЗЛОЖБА "НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ" по повод Ден на Дарителя на Националния музей "Земята и хората" https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/191824548928014/	30 юни
29.	Онлайн представяне на - Експедиция на НМ "Земята и хората" до античните сребърни рудници на Лаврион, Гърция https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/377790209855107/	9 юли
30.	Онлайн представяне на „КОЛЕКЦИЯ АХАТИ ОТ ШУМЕНСКОТО ПЛАТО СЪХРАНЕНИ В НМ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА“ https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/1688765741279503/	16 юли
31.	Онлайн представяне на - ЕКСПЕДИЦИЯ ЗА МИНЕРАЛИ НА ЕКИП ОТ НМ "ЗЕМЯТА И ХОРАТА" В РЕПУБЛИКА СЪРБИЯ, 21-25 октомври 2018 https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/635438150660281/	22 юли
32.	Онлайн представяне на „КОЛЕКЦИЯ ГИПС ОТ РУДНИК ТРОЯНОВО-3, ГР. РАДНЕВО“. https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/3179084795471650/	29 юли
33.	Онлайн представяне на - 6 АВГУСТ – ДЕН НА МИЛОСЪРДИЕТО 6 AUGUST - HIROSHIMA DAY https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/582067529146246/?_xts__[0]=68.ARBOF-DBFw3Ui6WG3PU8s4Mebky_Ecn9Dguj3O3cGek9GOLm9fNXLnyAlh-	5 август

	DFhHuEiyU8PMOm9r3iflXkNb5PYzruJRz_6M8ZiMsoCOF-6At-GoBDXWB-ahlQSHCNbYHHg4dcQFmqfBW9GGzPW2q4FMPMalewFzo3GZV7aKMejzYXA2vHSreoiRL754yPuSKyb_OzKbzXmhXiPh-u9MR_G1RT72yD42hrwGLPz4RzfXb5iJ3noEzGMo3DAH2b9npz8CGZ-Nsu9xruw_OquWdUpnoUsr3dcEUCW74aYKCAAdZJcuWUT7TtwUonv7gqROXhu7TjpSsm-zlnKHfGc5a3VsynRiPPAJeivztpHQ&_tn_=K-R	
34.	Онлайн концерт за Деня на милосърдието, с участието на проф.Ж.Захариева, проф.А.Станков, Ю.Хосака https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/323428908694069/	1 август
35.	Онлайн представяне на - МИНЕРАЛИТЕ ПОД МИКРОСКОП В ПОЛЯРИЗРАНА СВЕТЛИНА https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/650280535590279/	14 август
36.	Онлайн представяне на „Минерали от пегматитите в района на Ардино“ https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/351467512524336/	19 август
37.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА ЕКСПОЗИЦИЯ МАТЕРИАЛИ В НМ "ЗЕМЯТА И ХОРАТА" – СОФИЯ https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/771898530249694/	29 август
38.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРИКЛЮЧЕНИЕ ЗЛАТНА ТРЕСКА ЗА МЛАДИ ГЕОЛОЗИ – I част https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/314758683178245/	03 септември
39.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРИКЛЮЧЕНИЕ ЗЛАТНА ТРЕСКА ЗА МЛАДИ ГЕОЛОЗИ – II част https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/750919102372587/	09 септември
40.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА „Сградата на музея „Земята и хората“, като един пример за адаптация на индустриалното наследство у нас“ https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/993029771214081/	16 септември
41.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА АХАТИ ОТ РАЙОНА НА СРЕДНА АРДА https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/2704314636497995	24 септември
42.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА “Минерали от района на Дорково, Велинград“ от раздел „Минерали на България“ https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/342729440177096/	1 октомври
43.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА Софийски изложения на минерали, фосили и скъпоценни камъни https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/3370785283004406	8 октомври
44.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА Софийски изложения на минерали, фосили и скъпоценни камъни II част https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/828196784604753	15 октомври
45.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА проект от сесия „Дейности по опазване и представяне на движимото културно наследство и визуалните изкуства в музеите и художествените галерии“. https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.3564406283602794/3564410153602407/	3 ноември
46.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА изложба „Съкровищата на Земята и Човекът“ https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/1321490741517339	12 ноември
47.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА МИНЕРАЛИ ОТ НАХОДИЩЕ МАДЖАРОВО, ИЗТОЧНИ РОДОПИ https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/795134131332094/	19 ноември
48.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ В НМ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА“ https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/photos/pcb.3644674888909266/3644674368909318/	3 декември
49.	ОНЛАЙН ПРЕДСТАВЯНЕ НА КОЛЕКЦИОННИ ЗЕОЛИТИ ОТ РАЙОНА НА ЗЛАТОЛИСТ, ИЗТОЧНИ РОДОПИ https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/videos/752953665343198	21 декември

На 1 февруари 2020 година бе проведено годишно отчетно изборно събрание на клуб за спортна дресура „Сириус“.

Проф. Методи Теохаров (ИПАЗР „Н. Пушкиров“), осъществи своя работна сесия със студенти и докторанти на 22 януари. Доц. Камен Станев (КМНЦ) и проф. дфн.

Красимир Станчев (Universita Roma Tre), изнесоха лекции и презентации в рамките на честванията на 14 февруари.

В програмата на Европейската нощ на музеите (14 ноеври), бяха осъществени прожекции на научно-популярни филми и презентации, подготвени от уедниците на НМ „Земята и хората.“

Радка Златева

12. КОМПЛЕКСНИ ИЗЯВИ

12.1. Ден на благодарност към делото на Константин-Кирил Философ – 14 февруари

На 14 февруари бе открита постерна сесия на Кирило-Методиевският научен център при БАН, посветена на делото на Св. Методий и годишнината от обявяването на светите братя за съпокровители на Европа.

Плакат на за 14 февруари – Ден за благодарност към делото на Константин-Кирил Философ

Хор при НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ

Честванията бяха открити с Тържествен концерт на Хора за старинна музика при НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“.

Проф. д-р Бойка Мирчева и Чавдар Начев – откриване на честванията на 14 февруари
Радка Златева

12.2. Ден на планетата Земя – 22 април

Денят на Земята се чества над четири десетилетия, а от няколко години официално е включен в календара на ООН. Смята се и за рожден ден на съвременните екологични движения. България се включва в отбелязването му през 1993 година. Всяка година на 22 април над половин милиард души на планетата честват този ден.

По повод Международния ден на Земята - 22 април във Facebook страницата на музея бе представена онлайн постерна изложба, посветена на историята на възникване на този международен ден, както и на инициативите на НМ „Земята и хората“, осъществени през годините. Към 7-те постера, изготвени до миналата година бе добавен нов постер, посветен на темата за 2020 г., а именно „Изменението на климата“.

Във връзка с Денят на планетата Земя, ежегодно в музея се провежда Международен музикален конкурс за млади композитори и изпълнители „Музиката и Земята“, който тази година, поради Ковид пандемията бе проведен през септември.

Отг. Лариса Нешева

12.3. XXVII международен конкурс "Музиката и Земята" и Фестивал „Изкуствата за Земята“

Създалата се извънредна ситуация и мерките, свързани с предотвратяване разпространението на вируса COVID-19 доведе до редица ограничения, които пряко се отразяват на всички културни дейности в страната. Съобразно извънредната ситуация конкурсът бе пренасочен за периода 29 юни – 3 юли.

Проектът е финансиран от Програма „Култура“ на Столична община за 2020 г. и от „Геотехмин“ ООД.

В конкурса участваха над 57 млади музиканти от България, Япония, Македония, Русия и Белгия.

Голяма награда ЮШКЕ ХОСАКА, пиано, Япония

Първа награда – Сара Чакърва, ударни инструменти

Концертите на членовете на журито и на лауреатите на конкурса са в рамките на Фестивала „Изкуствата за Земята“ под мотото „Откровенията на Земята бяха: Концерт на членове на журито и лауреатите на XXVII конкурс – на 2 юли, Концерт, посветен на 250 години от рождението на Л.в.Бетовен - Оркестър „Симфониета София“, Диригент: Свилен Симеонов, Солист: Жени Захариева, пиано и Анатоли Кръстев, виолончело, в програмата: Бетовен- 5-та Симфония и Троен концерт - на 2 юли и Гала концерт на лауреатите на XXVIII конкурс – на 3 юли.

Журието на конкурса с лауреати от Казанлък

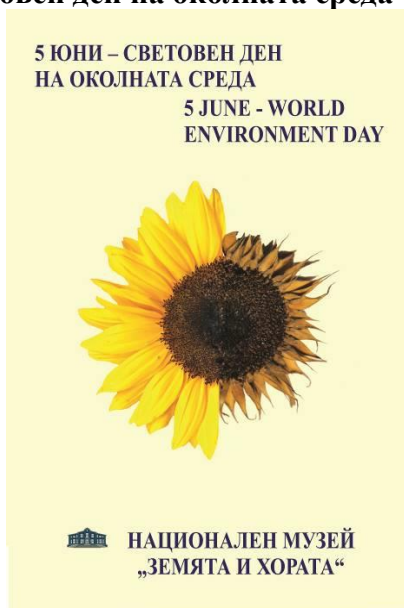

Първа награда - Боряна Желева, цигулка

Конкурсът бе отразен в медийното пространство с интервюта на журието и участници в конкурса и репортажи и анонси по БНТ, БНР - програма Христо Ботев, в „Дума“ (www.duma.bg) и др. Информация за конкурса и покани за концертите бяха публикувани в сайта на Софийска община https://www.sofia.bg/web/guest/events-in-sofia/-/asset_publisher/bhdZ0JG7eW0d/content/xxv-ubileen-mezdunaroden-konkurs-muzikata-i-zemata-i-festival-izkustvata-za-zemata, <http://www.sofiaculture.bg/index.php>, в Портал „Култура“ - Културните новини, както и от електронните издания: <http://artsofia.bg/>, <https://youare.sofia.bg> и др.

Милена Христова

12.4. Световен ден на околната среда – 5 юни

Плакати за постерна изложба за 5 юни-световен ден на околната среда

Световният ден на околната среда се отбелязва в цял свят на 5 юни от 1973 г. по решение на Конференцията на ООН по проблемите на околната среда, проведена в Стокхолм, Швеция, през 1972 г. На 05.06.2020 година НМ „Земята и хората“ подготви тематични събития за отбелязването му. Самата тема за 2020 година, обявена от ООН, бе пряко свързана с пандемията – запазването на биоразнообразието.

Посетителите имаха възможност да видят специалната постерна изложба „5 юни – Световен ден на околната среда“, както и специална презентация по темата – публикувана в каналите на музея в социалната мрежа Facebook.

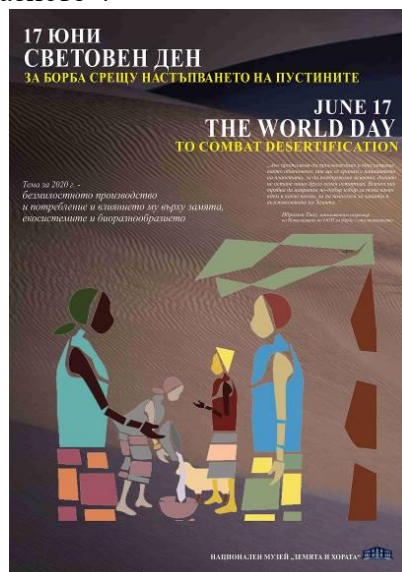
Радка Златева

12.5. Световен ден за борба с опустиняването и засушаването 17 юни

ЮНИ

На 30 януари 1995 г. Общото събрание на ООН обявява 17 юни за Световен ден за борба с опустиняването и сушата. Опустиняването или загубата на биологичната продуктивност на почвата е едно от най-сериозните предизвикателства пред човечеството. Проблемът е глобален и засяга една пета от населението на света в над 100 държави.

В НМЗХ от 2017 г. се експонира постерна изложба. Слоганът за 2020 г. бе „Безмилостното производство и потребление и влиянието му върху замята, екосистемите и биоразнообразието“.

Милена Христова

12.6. Ден на Дарителя на музея - 19 юни

Ежегодното честване на Деня на Дарителя на НМЗХ е свързано с датата на откриване на музея за посещения (19.06.1987 г.). Беше открита временна експозиция „Нови постъпления“ в която са експонирани най-представителните минерални образци и материали обогатили фондовете на музея през последната година. За съжаление таржество не беше организирано, поради въведени ограничения във връзка с епидемиологичната обстановка в страната.

Временната изложба "Нови постъпления" в НМ "Земята и хората" беше представена виртуално на фейсбук страниците на музея и You-Tube канала на музея и беше разгледана от 1600 посетители. Дарителите бяха поздравени чрез виртуален концерт на проф. Жени Захаријева, излъчен в реално време. Концертът беше проследен от 2500 посетители.

Живка Янакиева

12.7. Ден на Милосърдието – 6 август

На 6 август в Национален музей „Земята и хората“ традиционно отбелязва Деня на милосърдието в знак на съпричастност, към жертвите на атомните бомбардировки в Хирошима и Нагасаки.

Посетителите на музея имаха възможност да изкажат своето преклонение пред жертвите и своята съпричастност в борбата за мир. Бе експониран „Камъкът от

Хирошима“ (гранитен къс от уличната настилка в гр. Хирошима, понесъл въздействието на атомния взрив сутринта на 6 август 1945 година).

За отбелязването на 75-тата годишнина атомната бомбардировка над гр. Хирошима бе експонирана нова постерна изложба, посветена на събитията, а в каналите на музея в социалната мрежа Facebook бе излъчен онлайн концерт, с участието на проф. Ж. Захариева, проф. А. Станков, Ю. Хосака и др. На същите канали бе публикувана и пространна презентация, проследяваща зараждането на идеята за изработването на „Камъкът от Хирошима“, движението „Камък за мир“, историята на пристигането на камъка в НМ „Земята и хората“, както и хронология на събитията организирани през годините – за отбелязване на датата.

Гостите на музея имаха възможност да оставят своите лични послания за мир.

Нова постерна изложба, посветена на Деня на милосърдието през 2020 г

Момент от онлайн концерт, посветена на Деня на милосърдието през 2020 г.

Радка Златева

12.8. Ден на народните будители – 1 ноември

Подобно на повечето събития през 2020 г., Денят на Народните будители бе честван с ограничен достъп на публика до залата на Музея. Макар и с много малко публика, празникът бе отбелязан с Детска изложба „Мъдростта на народа ни - пословици и поговорки от България“ и празничен концерт-спектакъл на фолклорен център „Нестия“.

Благовеста Кирова

12.9. Нощ на музеите – 14 ноември

През 2020 година Нощта на Музеите се проведе на 14 ноември при наложени поради епидемичната обстановка ограничения за броя посетители в залата. Работното време на Музея бе до 22:00 ч. вместо обичайното за това събитие 23:00 – 23:30 ч.

Въпреки това Музеят предложи разнообразна програма на посетителите – концерт класическа и съвременна музика с международно участие; прожекции на избрани презентации на уредниците на Музея, направени по време на извънредното положение; прожекции на научнопопулярни филми, предоставени от DaVinci Learning.

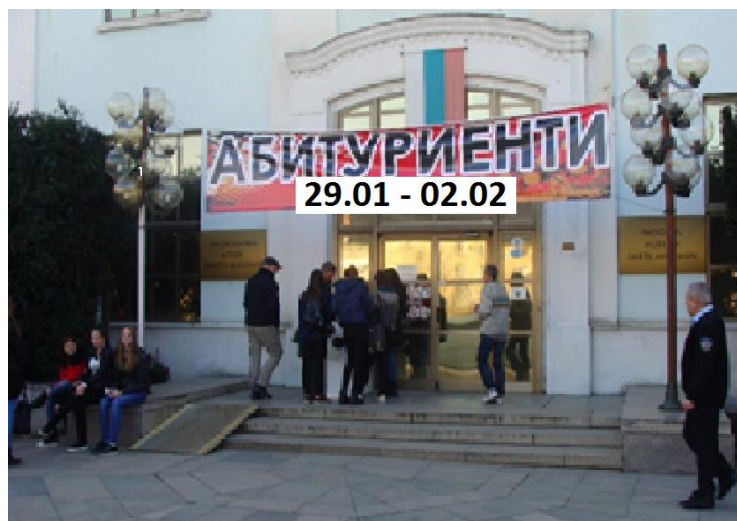

Благовеста Кирова

13. ДРУГИ ИЗЯВИ

13.1. Абитуриентски облекла

За седемнадесета поредна година в края на месец януари 29.01 до 02.02.2020 г. в експозиционната зала на музея се проведе изложението „Абитуриентски облекла”, с участието на известни български моделиери и дизайнери.

Освен традиционните щандове за бутикови облекла, в зала „Гигантски кристали“ на музея бяха представени и аксесоари, бижута, чанти и други съпътстващи аксесоари. За поредна година броят на изложителите бе значителен. В изложението бяха включени и модни консултации с дизайнери, облекла по индивидуална поръчка, аксесоари към закупения тоалет и др. Продължителността на изложението беше 5 дни и бе посетено от повече от 5000 посетители.

Гено Цонков

14. РЕКЛАМА И РАБОТА С МЕДИИТЕ

През 2020 год. продължи работата по актуализация на списъците с контакти на музея - нови потребители и актуални адреси, още повече че в условията наменящи се противоепидемични мерки, голяма част от събитията и комуникацията се извършваше онлайн – в каналите на музея в социалните мрежи.

В тази връзка работа с телевизионни, електронни и печатни медии бе силно ограничена.

През 2020 година продължи прилагането на договореностите по инициативата на Центъра за градска мобилност и Столична община „Карта София“. НМ „Земята и хората“ се включи, към платформата „Аудиогид България“, насочена към туристическия поток.

Продължава сътрудничеството с туристически информационен център – София, като всяко тримесечие се подава актуална информация за текущи събития в НМ „Земята и хората, включително и излъчвани онлайн.

Периодично бе извършвана актуализация на информацията за прояви от културния календар на сайта и на Фейсбук страницата на музея.

Електронните адреси на музея и през изминалите години се радваха на регулярна посещаемост от потребителите и среща тяхното одобрение, положителни реакции и отзиви, но може да се каже, че през 2020 година интересът към тях нарастна значително. Това важи с пълна сила за сайта на музея, основния канал във Facebook и профилът ни в Youtub.

Рутинната работа с медиите - поддържане на актуален списък с координати на редакции на медии и журналисти; изпращане на месечни програми, информационни бюлетени, прес-информации за изяви; участия в интервюта, продължи през цялата година.

Дейността и събитията от програмата на музея бе коректно и постоянно отразявана от сайтове, като iskrata.bg, nasledstvo.bg, kanal3.bg, 5gmedia.bg, дума.bg, pia-news.com, jenatadnes.com, cross.bg, onart.bgonair.bg, offnews.bg, kultura.bg, medianews.bg, e-zdravey.com, classicfm.bg и др.

Национални медии, като БНТ, програмите на Българско национално радио (Хоризонт, Христо Ботев, Радио България, Радио София), Българска телеграфна агенция и др., също регулярно подаваха информация за дейността на НМЗХ.

Бяха осъществени заснемания и интервюта на специалисти от музея и участници в събития, за телевизионни и радио репортажи за Национален музей „Земята и хората“. Сред интервютата трябва да се отбележат участията на 06.08.2020 г. на Главен уредник Живка Янакиева в централната емисия на БТВ Новините, за Деня на милосърдието.

30.04.2020 г. . – Росен Идеалов и Надежда Цанова, пред БНР;

06.08.2020 г. – Чавдар Начев, Директор на НМЗХ, пред БНР;

06.08.2020 г.- проф. Жени Захаријева пред Класик ФМ;

24.10.2020 г. – Росен Драганов за предаването „Тази събота и неделя“ на БТВ.

Радка Златева

15. АРХИВНА ДЕЙНОСТ

От 2017 г., във връзка със Заповед №197-РД-19 от 24.07. в НМЗХ съществува постоянна Архивна комесия в състав Св. Енчева – председател и Ж. Янакиева и Св. Старирадева – членове. Съобразно Правилника за научния архив на НМЗХ, утвърден със Заповед №187-РД-19 от 17.07-2017 г. - чл.6, ал.1. бе регистрирана инвентарна книга за научния архив и се извърши преинвентариране на архивните единици.

От 2018 г. за съхранението на Научния архив в музея бе освободена, ремонтирана и оборудвана стая №214 на втория етаж на музея, съобразена с изискванията за съхранение на научен архив.

Описването, съхранението и ползването на архивните единици е съобразено с изискванията на Държавна агенция "Архиви" и Правилника за Научния архив на НМЗХ, утвърден със Заповед №187-РД-19 от 17.07.2017 г. През годината са превени справки във връзка с ежедневната музейна дейност и одита в НМЗХ.

15.1. Научен архив

1.1. Научен Архив на НМЗХ – инвентаризация, преинвентариране, структуриране, описване, надписване, вписване в инвентарната книга и електронния архив и съхранение на 203 архивни единици, 5 - нововъведени.

Милена Христова

15.2. Лични архивни досиета

В НМЗХ се съхраняват архивни досиета на: инж. Евгений Майрович, проф. д-р Георги Бончев, проф. Георги Златарски, акад. Страшимир Димитров, проф. Цоньо Димитров, проф. дгмн инж. Геолог Иван Бедринов, ст.н.с. I ст. дгн Иван Бонев, ст.н.с. д-р инж. Георги Господинов, акад. Иван Костов, проф. Мария Желязкова-Панайотова, инж. Емануил Максимов, ст.н.с. Георги Канурков, доц. Малешко Йорданов, Борислав Йорданов, Петър Трантеев, проф. д-р Димитър Баларев, - нововъведени: доц. Малешко Йорданов, Борислав Йорданов, инж. Григор Йосифов, доц. Васил Атанасов.

Милена Христова

15.3. Технически архив

Техническият архив на музея съществува от 1995 година. Той съдържа 115 архивни единици, отнасящи се до техническите схеми и параметри на сградата и съоръженията. Той се съхранява на третия етаж в стая 304 от техническия сътрудник на музея.

Милена Христова

15.4. Културно-масов архив

През 2019 година бяха събрани и съхранени повече от 30 бр. плаката от събития, състояли се в залите на НМ „Земята и хората“. Към сбирката бяха добавени също така програми за събития, флаери и листовки от 2020. Някои от авторите, представяли свои книги в музея оставиха екземпляри от произведенията си.

Радка Златева

15.5. Фотоархив

През 2020 г. НМ „Земята и хората“ продължава да попълва дигиталния си фото и видео архив, въпреки силно намалелият брой събития, поради затварянето на залите за културни прояви в следствие на епидемията Ковид 19 в началото на годината и ограниченият капацитет за ползване след отварянето им през май 2020.

Документират се:

- събития и прояви, организирани, реализирани и проведени от специалистите в музея;
- гостуващи в музея събития и прояви;
- тематични постерни изложби, експонирани в музея;
- тематични изложения, проведени в залите на музея;
- тематични изложби, събития с кауза, концерти и премири, проведени в музея;
- събития с хибриден формат между наука, изкуство, култура, развлечения, образование, социален ангажимент
- посещения на групи в музея;
- ваканционни игри и образователни занимания;
- гостуващи изложби на музея в други градове на България
- онлайн концерти и събития без публика поради наложените ограничения

През 2020г. към фото архива на музея са добавени над 1600 изображения, в обем 10 GB.

Заснемането се осъществяваше от професионален фотограф и специалистите на музея, отговарящи за организацията, реализацията и провеждането на съответното събитие.

След ограниченията, наложени от епидемията Ковид 19, отговорностите за заснемането на събитията бяха поети от Благвеста Кирова, технически организатор. Събитията продължават да бъдат заснемани и от специалистите на музея, отговарящи за организацията, реализацията и провеждането на съответното събитие.

Информацията се комплектова и съхранява от служител на музея в хард диск на компютър и на два отделни външни твърди диска (резервни копия). BackUp на данните на външните дискове се извършва веднъж месечно.

Приложение: Опис на дигиталните заснемания за 2020г. (основни събития)

Благовеста Кирова

15.6. Видеоархив

През 2020г. са заснети и архивирани някои от събитията, проведени в музея, като например:

- Концерт без публика на Фондация “Да бъде” и музикална къща „Престо” – благотворителен концерт за медиците на първа линия
- Концерт без публика на проф. Жени Захариева, в знак на благодарност към правителството на Япония за дарението на лекарството Авиган за лечение на коронавируса.
- Концерт без публика „Винченцо Белини под карантина“ с Цветелина Малджанска и Надежда Малчева
- Концерт без публика за Деня на Дарителя – 19 юни
- Балетен спектакъл без публика на Йоана Буковска - “Жените по време на Романтизма”
- Концерт без публика, посветен на 75 годишнината от Атомната бомбардировка на град Хиросима

Пълните записи на концертите бяха излъчени он-лайн през Фейсбук страницата на Музея и партньорски платформи. Линкове към записите са предоставени за включване в специализираната плейлиста в YouTube канала на НМ „Земята и хората“ със съгласието на организаторите на концертите и могат да се гледат по всяко време в на адрес:

https://www.youtube.com/playlist?list=PL54pAvBFS_2PJpuxMMmV2HnA6EgCfyAi

Информацията се комплектова и съхранява от служител на музея в хард диск на компютър и на два отделни външни твърди диска (резервни копия). BackUp на данните на външните дискове се извършва веднъж месечно.

ВИДЕОАРХИВ НА НМ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА“

По време на извънредното положение бе прегледан и обработен видеоархива на Музея, събиран от момента на неговото създаване. Всички прегледани материали са на VHS касети, предвид технологията, използвана по това време.

Обособено бе и самостоятелно помещение за съхранение на материалите и работа с тях – видео кабина (помещение 127 по скицата на музея).

Всички видеокасети бяха класифицирани и номерирани по тематични раздели, материалите на всяка касета – прегледани и анотирани.

Основните тематични раздели са следните:

- Материали, свързани с историята на създаването на НМ „Земята и хората“
- Материали, отразяващи събития, проведени в НМ „Земята и хората“
- Материали, свързани с минната индустрия, минералогията и сходна тематика.
- Научно-популярни филми

Всички материали са описани по тематични раздели в Open Office Writer (безплатна и съвместима алтернатива на Microsoft Word). Описите могат периодично да се допълват и да се използват лесно от всеки потребител. На база на описите е изготвен и разпечатан Каталог на архива, който да може да се използва на място във видео кабината, без да е необходим достъп до компютър и работните файлове. В Каталога е включена базова информация за съдържанието на касетите – номер на

касета; кратка анотация на материалите на касетата, продължителност на всеки материал в минути.

Изградена беше база данни на видео архива в Open Office Calc (безплатна и съвместима алтернатива на Microsoft Excel).

Базата данни е изградена по тематични раздели, видео-материалите са обозначени с времетраене и местонахождение на касетата за всеки отделен материал.

Касетите във видео кабината бяха номерирани и подредени по тематични раздели.

На следващ етап избрани материали могат да бъдат дигитализирани и използвани в бъдещи проекти и/или събития на НМ „Земята и хората“.

Благовеста Кирова

15.7. Аудиодокументация и аудиоархив

През 2020г. към аудиоархива на НМЗХ са добавени:

- аудиофайлове - медийни отразявания на събития в Музея (Радио „Хоризонт“)
- запис на среща на експертната комисия за тест на тръбен орган, изграждан в експозиционната зала на НМ „Земята и хората“ на 13.07.2020 г.

Информацията се комплектова и съхранява от служител на музея в хард диск на компютър и на два отделни външни твърди диска (резервни копия). BackUp на данните на външните дискове се извършва веднъж месечно.

Благовеста Кирова

16. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Комплектуването на фонда е съобразено с дейностите на музея: най-вече в областта на минералогията, кристалографията, геология – обща, исторична; петрология и петрография; приложна геология, находища на полезните изкопаеми; минно дело – като основните постъпления са от дарения. Обособени са и отдели „Справочен“, „Периодични издания“, „Музейно дело“ и „Устойчиво развитие“.

През 2020 г. постъпленията в библиотечния фонд са основно от дарения и от абонамент.

През 2020 г. поради провеждането на инвентаризации не се извършва ретроконверсия - от целия библиотечен фонд остават колекция „История“ и „Изкуство“, а от периодичните издания “American Mineralogic”, “Economic geology” и „Записки Всесоюзного минералогического общества“.

Електронни ресурси:

Библиотечен фонд Постъпления през 2020	Библиотечни единици				
	1-во трим.	2-ро трим.	3-то трим.	4-то трим.	Общо
БИБЛИОТЕКА (библиотечни документи)					
Новозакупена литература		0	0	0	0
Дарения	0	20	10	10	40
Необработена преди литература	0	0	0	0	0
Абонамент	6	9	6	9	30
Книгообмен	0	0	0	0	0
Общо:					70

Библиотечен фонд към 31.12. 2020 г.	
Библиотечни единици: (по инвентарни книги)	
Книги	6200
Българска периодика	973
Чужда периодика	3129
Карти – с обяснителни записки	80
Дисертации	2
Автореферати	65
DVD, CD	28
Колекция „Геоложки карти – пощенски картички“	365
Отпечатъци	1 860
Общ библиотечен фонд:	12 702

Пролет Груева

17. ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И ПРЕДПЕЧАТ

През 2020 г. бяха подготвени за печат и отпечатани:

- сборник с доклади от X международен симпозиум „Минералното разнообразие – изследване и съхранение” – 16-18 окт. 2019 г.

- постери, плакати, покани и др. за 22 март - Световен ден на водата, 22 април – Международен ден на Земята, 5 юни – Международен ден за опазване на околната среда, 17 юни Световен ден за борба със сушата и настъпването на пустините, 19 юни Деня на Дарителя, 6 август – Ден на Милосърдието, Дни на европейското наследство, Комплект за гостуващи изложби – препечатване и др.; дипляни и флаери, програми за концерти и др.

- дипломи: за дарение за 19 юни - Деня на Дарителя

- указателни и информационни табели, схеми и постери в музея

Подготвени за печат са:

- постери за изкопаемите горива с проф. В. Велев – 4 бр.

- постери за ядрената енергетика с проф. И. Бедринов – 5 бр.

- т.нар. „външни“ указателни табели.

Милена Христова

18. УЧАСТИЕ В КОНКУРСИ, ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ

През 2020 г. музеят участва в конкурсната сесия за финансиране на проекти в областта на движимото културно наследство и визуалните изкуства с проекта си „Подновяване на реквизити в експозициите на Национален музей „Земята и хората“. Проектът е класиран на 11 място с 59,78 точки.

Въпреки наложените поради епидемията ограничения от различен характер, проектът е реализиран и отчетен в срок. В рамките на проекта беше извършено обновяване и подмяна на дървени с плексигласови реквизити във всички експозиции на музея, като основно това беше направено в експозициите на отдели „Минерални ресурси на България“ и „Материали“.

С реализацията на проекта значително се подобри естетическият изглед на витрините и изложените в тях експонати; увеличи се ефектът на естествената светлина, идваща от остъклените покривни пространства; олекоти се цялостният изглед на всяка една витрина.

Петко Петров, Благовеста Кирова

Проект „Реновиране и подобряване на достъпността на Образователен детски кът по геология и минералогия в музея за незрящи деца и техните придружители“

В края на годината музеят участва и във втората обявена конкурсната сесия за финансиране на проекти в областта на движимото културно наследство и визуалните изкуства с проект „Реновиране и подобряване на достъпността на Образователен детски кът по геология и минералогия в музея за незрящи деца и техните придружители“ - класиран на осмо място с 61, 33 точки.

Проектът беше отчетен финансово и е в процес на реализация.

Проектът е насочен към адаптация на музейните пространства за деца със специфични потребности. В рамките на проекта ще бъдат изготвени информационни материали на брайлова азбука, а екип от музея ще премине специализирано обучение за асистенция на незрящи.

С този проект НМЗХ продължава политиката си за достъпност на своите пространства за хора със специфични потребности, започнала през 2014 г. с изграждането на Вертикален подежник за хора с намалена подвижност - отново по спечелен проект към Агенцията за хората с увреждания.

Лариса Нешева, Петко Петров, Десислава Делибалтова, Благовеста Кирова

Проект „Фотодокументация на образците от основен фонд на НМ „Земята и хората“, като част от дигитализацията на движимите културни ценности“

В края на годината музеят участва и във втората обявена конкурсната сесия за финансиране на проекти в областта на движимото културно наследство и визуалните изкуства с проект „Фотодокументация на образците от основен фонд на НМ „Земята и хората“, като част от дигитализацията на движимите културни ценности“ - класиран на шесто място с 62, 11 точки.

Проектът беше отчетен финансово и е в процес на реализация.

С този проект НМЗХ ще осигури качествено заснемане и представяне на образци в своята експозиционна, научна и изследователска работа, ще свърже информацията в изградените си бази данни със съответните изображения, ще продължи да се придържа към необходимите стандарти за представяне на музейните фондове, съхраняването и изучаването на фондовите образци и адаптирането към дигитална среда.

Петко Петров, Благовеста Кирова

В търсене на средства за осъществяване на самостоятелни проекти за изяви в музея, в съавторство с Фондация „Земята и хората“ бяха подадени проекти по програмите: Програма „Култура на Софийска община, Културен календар на Софийска община и Програма на национален фонд „Култура“ на Министерство на културата. Кандидатствахме за ХХІХ международен конкурс за инструменталисти и композитори „Музиката и Земята“ и Фестивал „Изкуствата за Земята“, под мотото „Откровенията на Земята“. Проектът спечели финансиране от Програма „Култура“ на Софийска община.

Милена Христова

19. КНИЖАРНИЦА И МАГАЗИН ЗА СУВЕНИРИ

През 2020 год. са продадени материали закупени от Български туристически съюз както следва:

Марки - 100 те туристически обекти	313 бр.
Книжки -100 те туристически обекта	29 бр.
Туристически пътеводители	-

Карти на София	-
Карти - 100 те туристически обекта	2 бр.

Книги:

От издателство „Фют“	56 бр.
От Стела Тодорова „Книжка за кристалите“	9 бр.
От Стела Тодорова „Зеолит“	3 бр.
От Стела Тодорова Диплянки „Ахати“	6 бр.
От Стела Тодорова Магнити	52 бр.
От Стела Тодорова „Шепот от Родопите“	-
От Стела Тодорова „Богатството на един южен края“	-
От Стела Тодорова Календари	2 бр.
От Стела Тодорова „Планината, цветовете, камъкът на Орфей“	5 бр.

От музейните сувенири и рекламни материали са продадени:

Диплянки комплект	-
Диплянки единични	-
Значки	5 бр.
Пътеводител на НМЗХ на бълг. език	4 бр.
Пътеводител на НМЗХ на англ. език	1 бр.
Комплект картички, зодияци и съответните скъпоценни камъни	-
Диплянки тип хармоника „Минералите на България“	-
„Поезията на камъка“	5 бр.
„Пещерни образования“	2 бр.
„Ахати от Шуменското плато“	5 бр.
„Ръководство за добив на злато“	27 бр.

Други продадени книги:

„Ноевият потоп“	-
„Земята – непознатата планета“	-
„Геологията от А до Я“	1 бр.
Диплянки на английски	-
„Скъпоценните камъни от А до Я“	-
„Седиментология“, изд. 2005 г.	3 бр.

Екатерина Димитрова

20. ИЗТОЧНИЦИ НА СРЕДСТВА ИЗВЪН БЮДЖЕТНАТА СУБСИДИЯ

Средствата извън бюджетната субсидия в Национален музей „Земята и хората“ през 2020 г. са получени дарения в размер на 1 500 лв. и три спечелени проекта по програми към Министерство на културата в размер на 16 970 лв.

Дарителите са Геотехмин ООД – 500 лв. съгласно договор №92-РД-18/30.12.2019 г. и с ФОНДАЦИЯ „АСАРЕЛ“ – 1 000 лв. съгласно договор № 25-РД-18/09.03.2020 г. , направеното а дарение е във връзка с реализация и провеждането на Международна минералогична конференция „Минералогия и музеи“, която трябваше да се проведе през 2020 г., но ще се проведе през 2021 г., поради създалата се епидемиологичната обстановка с COVID-19 в страната.

Средствата получени от спечелените проекти и сключени договори с Министерство на културата са както следва:

Договор № РД11-06-13/15.06.2020 г. за „Подновяване на реквизити в експозициите на Национален музей „Земята и хората“ в размер на 9 874 лв.

Договор № РД11-06-1213/14.12.2020 г. за „Реновиране и подобряване на достъпността за незрящи деца и техните придружители на Образователен детски кът по геология и минералогия в музея“ в размер на 4 531 лв.

Договор № РД11-06-1214/14.12.2020 г. за „Закупуване на оборудване за фотодокументация на образците от основен фонд на Национален музей „Земята и хората“, като част от дигитализацията на движимите културни ценности“ в размер на 2 565 лв.

В. Велчева

21. ЕКСПЛОАТАЦИЯ, ПОДДРЪЖКА И ТЕКУЩИ РЕМОНТИ

21. 1. Експлоатация, поддръжка и текущи ремонти

Материалната база на Националния музей „Земята и хората“ се състои от следните части: (1) сграда – разгъната застроена площ 6142 м²; (2) музеен и изложбен реквизит; (3) интериор; (4) технически инсталации към сградата - общо 21 броя; (5) околно парково пространство; (6) един автомобил с висока проходимост; (7) компютри, принтери, скенери; (8) аудио и видеотехника; (9) копирна техника; (10) апаратура за лабораторни изследвания; (11) ателие за рязане и полиране на скъпоценни камъни; (12) съоръжения за теренна работа; (13) фотоателие със специализирано фотооборудване; (14) електромеханична и дърводелска работилница; (15) машини за почистване и битова техника.

№ по ред	Материална база	Брой помещения	Площ /кв. м./
	Застроена площ на сградата		3126
	Разгъната застроена площ		6142
1	Фондохранилища	7	738
2	Постоянни експозиции	7	2504
3	Зали за временни изложби	2	356

От общо 21 бр. технически инсталации, тези които имат отношение към безопасността и обществените функции на сградата, се поддържат с външни договори за абонаментна поддръжка. През 2020 г. на такава поддръжка бяха следните 5 инсталации – пожароизвестителна, сигнално-охранителна, вътрешна телефонна инсталация, повдигателна платформа за хора в неравностойно положение и товарен асансьор.

Другите технически инсталации, както и останалата материална база, сградата, машините и съоръженията се обновяваха, експлоатираха, поддържаха и ремонтираха със силите на техническите сътрудници към отдел „Административно-стопанска дейност” на музея. За тази цел бяха извършени следните по-важни дейности:

- Изкърпване и боядисване на части от фасадата на музея.
- Подмяна на стари луминисцентни осветителни тела с нови (80 броя) LED енергоспестяващи тела.
- Изработка и монтаж на допълнителни шкафове - 8 броя, в помещенията на разделите за съхранение на образци.
- Изработка на допълнителни чекмеджета - 110 броя, за съхранение на образци в музейното пространство.
- Изкърпване и боядисване на мазилката по фасадата на сградата.
- Ремонт и подмяна на водосточни тръби в западната част на сградата на музея.
- Боядисване на дървени скари и орнаменти в експозиционната зала на музея.
- Ремонт на плочите и фугирането им в пространството около музея.
- Частично обновяване на лаковото покритие на интериора в експозиционната зала;
- Боядисване на покривното пространство на музея със специална трикомпонентна боя.
- Подмяна на автомат на казанче и тоалетна дъска на санитарно помещение в служебната част на музея.
- Поддръжка на пространството около сградата на музея (трева, чемшири, тисове и др.).

С подмяната на старите луминисцентни осветителни тела с LED такива, се получи икономия на ел. енергия с още около 5 %.

С монтирането на новото LED осветление освен икономичност и дълготрайност отпадна и консумацията на индуктивната енергия, която през изминалите години чувствително увеличаваше сметките за ток.

Изготвил: Гено Цонков

21.2. Транспортни средства и експлоатацията им

Музеят разполага със служебен лек автомобил с повишена проходимост марка „Лада-Нива“ - ВАЗ, модел 21214. Той беше закупен нов през 2007 г. със субсидия отпусната от Министерство на културата. Към 31.12.2020 г. автомобилът има пробег 33186 км.

През 2020 год. с този автомобил беше изминат пробег от 3126 км.

Музеят ползва целогодишно и ремарке за лек автомобил марка „Стема“, модел М 075 предоставен безвъзмездно и безсрочно от фирма „Карадочеви“ ЕООД. С двете превозни средства, през годината бяха обслужени дейности по организиране на изложби, поддръжка на сградата, командировки с цел обогатяване на колекциите и др.

Гено Цонков

21.3. Приоритетни дейности за 2020 г.

По отношение на подобряване на материално-техническата база в музея и сградния фонд на музея през 2020 г. се очертават като приоритетни следните дейности:

- Продължаваща подмяна на съществуващото луминесцентно осветление в музея – помещения на I-ви и II-ри, етаж пъти по икономично LED - осветление, имащо също така по дълъг експлоатационен период.
- Частично обновяване на лаковото покритие на интериора в експозиционната зала;
- Частично боядисване на стените на фойето към експозиционната зала;
- Поетапно разширение на системите за сигурност.
- Почистване на малките оберлихти в експозиционната зала;
- Доставка, изработване и монтаж на допълнителни шкафове с чекмеджета в помещения за съхранение на образци;
- Работа по изработката на органа в залата на НМЗХ.

Гено Цонков

21.4. Охранителни системи и охранителни дейности

Вж. т. 33 Обществена поръчка

21.5. Радиационен мониторинг и защита

Като част от мерките за осигуряване на здравословни условия на труд на служителите в музея, а също да се гарантира безопасността на посетителите, се осъществяват мерки за радиационен контрол. Тези мерки налагат непрекъснат мониторинг на γ -фона. Прилага се и по отношение на новопостъпилите в музея минерални образци с цел избягване на радиоактивните. Измерванията се извършват с *регистрационно-измервателен уред за радиоактивност СРП-6801.*

Изготвил: Светла Старирадева

22. КОМПЮТЪРНА МРЕЖА

В края на 2020 г. в Национален музей „Земята и хората“ работят 34 компютърни конфигурации, от които 1 работно място в библиотеката за читатели, студенти, стажанти, учени и гости на музея. Всички работни места са оборудвани с компютри и монитори.

Конфигурациите включват 5 бр. скенери, 16 бр. принтери и 15 бр. външна памет HDD. НМЗХ разполага с 2 бр. допълнителни монитори.

През 2020 г. беше подменена остаряла и неработеща техника - 3 бр. компютри.

Бяха закупени 4 бр. компютри и 1 бр. монитор.

След направена инвентаризация са предложени за брак 4 бр. компютри, 2 бр. монитори, 1 бр. скенер.

1 бр. компютър и 2 бр. принтери, също са за ремонт.

През 2020 г. беше сменена номерацията на компютрите и бяха разделени конфигурациите (компютър и монитор). Номерата бяха запазени. Всеки монитор получи отделна номерация.

Елица Димитрова-Николова

23. WEB СТРАНИЦА на НМЗХ

През 2020 г. Страницата на НМ „Земята и хората“ се поддържа и обновява системно с информация за месечна програма, текущи събития, новини, изложби, концерти и др.

Направени бяха промени, засягащи събития, планирани за 2020г., но поради ограниченията заради пандемията от Корона вирус отложени за следващата 2021г. - 9 Международен конгрес „Минералогия и музеи“ и „Фестивал на симетрията“.

Изградена бе нова под-страница, за спечелени от НМ „Земята и хората“ проекти и тяхната реализация.

<http://www.earthandman.org/language/bg/%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b5%d0%ba%d1%82%d0%b8/>

Благвеста Кирова

24. YOUTUBE КАНАЛ НА НМ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА“

През 2020 г. продължава системното развиване на YouTube канала на Музея.

Наличните видеоклипове бяха систематизирани в плейлисти и редовно актуализирани с нови видеа от събития в Музея.

Въпреки наложените от епидемията от Коронавирус ограничения, в Музея се проведеха няколко концерта без публика. Записи от концертите са предоставени за включване в специализираната плейлиста в YouTube канала на НМ „Земята и хората“ със съгласието на организаторите на концертите и могат да се гледат по всяко време в на адрес:

https://www.youtube.com/playlist?list=PL54pAvBFS_2PJpuxMMmV2HnA6EgjCfyAi

В периода на дистанционна работа уредниците в НМ „Земята и хората“ изготвиха повече от 40 презентации с информационно и образователно съдържание, които могат да бъдат гледани на следния адрес:

https://www.youtube.com/playlist?list=PL54pAvBFS_2P-5IlvxTpbLbKceWMWvlq

Благвеста Кирова

25. ФЕЙСБУК СТРАНИЦА НА НМЗХ

Facebook се превърна в една от най-развитите социални мрежи в днешно време. От съществено значение за популяризиране на музея и спечелването на повече посетители е популяризирането на събитията и включване на живо през Фейсбук страниците на музея. Чрез Facebook поддържахме връзка с настоящи и бъдещи дарители, реагираме бързо на запитвания, което дава личен елемент в сравнение с изпращането на e-mail-и. За нас е важна информираността на нашите последователи. Когато някой хареса страницата ни, той ще вижда всичко, което публикуваме, като по този начин ще е запознат с всички събития и месечни програми на музея.

За тази цел НМЗХ поддържа три страници във Фейсбук:

За музея като цялостна дейност

<https://www.facebook.com/Earth.and.Man.National.Museum/?ref=bookmarks>

Образователен кът за деца в НМ Земята и хората:

<https://www.facebook.com/%D0%9E%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%BA%D1%8A%D1%82-%D0%B7%D0%B0-%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0-%D0%B2-%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9-%D0%97%D0%B5%D0%BC%D1%8F%D1%82%D0%B0-%D0%B8-%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B0-420875597954618/>

Образование НМ „Земята и хората“

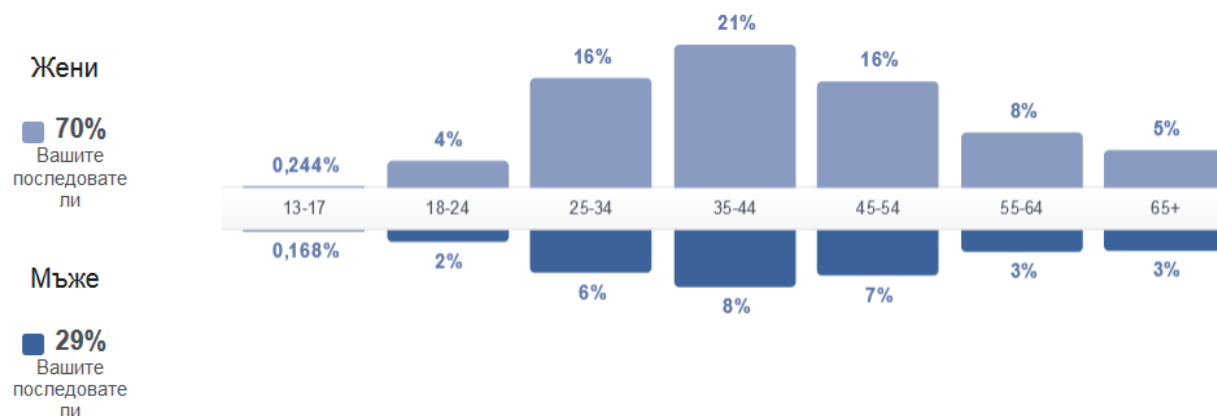
<https://www.facebook.com/%D0%9E%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%9D%D0%9C-%D0%97%D0%B5%D0%BC%D1%8F%D1%82%D0%B0-%D0%B8-%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B0-1888524951425112/>

На Фейсбук страницата се публикува информация свързана с разнообразната дейността на музея, организирани събития – концерти и изложби, форуми, изложения, образователни програми, фотохроника на протекли събития и др. Анонсират се предстоящи събития, като през страницата хората могат да се записват или да отбелязват присъствието си. С присъствието си в социалната мрежа НМ „Земята и хората“ популяризира събития, изпраща покани до своите почитатели, привлича нови посетители.

Създадената обстановка на затваряне на музея за посетители предизвика по-широко участие на музея в социалните мрежи. В резултат са публикувани виртуално

експозиции, дейности на музея и концерти в реално време. За 45 виртуални изяви посещаемостта е над 72 000 посетители.

Анализът към днешна дата на основната фейсбук страница на музея показва 6162 потребители на социалните мрежи от 46 държави, които харесват страницата на музея (декември 2020), а 6916 са последователи. Обобщени демографски данни за хората, които харесват страницата, въз основа на информацията за възрастта и пола, която предоставят в потребителските си профили.

Фейсбук страниците на НМЗХ се администрат от Живка Янакиева с модератори Радка Златева и Лариса Нешева.

Изготвил Живка Янакиева

26. ФИНАНСОВ АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА МУЗЕЯ ЗА 2020

Национален музей “Земята и хората” е юридическо лице второстепенен разпоредител с бюджет към Министерство на културата.

Финансирането на Националния музей “Земята и хората” като второстепенен разпоредител с бюджет се осъществява благодарение на:

Бюджета на Министерство на културата

Основните приходи на Националния музей “Земята и хората” се формират от реалните собствени приходи от продажба на билети и стопанска дейност, получени според условията на действащото законодателство. През 2020 г. Национален музей „Земята и хората“ реализира само 49% съгласно утвърдения от Министерство на културата приход с писмо изх.№ 91-00-7/26.02.2020 г.

Министерство на културата отпуска субсидия за покриване разходите на музея за заплати на щатния персонал, целеви награди, осигурителни вноски за ДОО, здравно осигурителни вноски, Допълнително задължително пенсионно осигуряване, болнични за сметка на работодателя, СБКО, вода, горива енергия и част от абонаментните договори за охрана и поддръжка на машини и съоръжения. Извършваните специализирани услуги, консумативи, материали, ремонти и услуги като: граждански договори, командировки, канцеларски материали, електрическа енергия, горива и смазочни материали, консумативи за хардуер, осветителни тела, фотоматериали, хигиенни материали за почистване на залите за експозицията, транспортни услуги, телекомуникационни и пощенски разходи, поддръжка на хардуер и софтуер, абонаментни договори за поддръжка на машини и съоръжения, текущи ремонти на сградата и околното пространство, закупени нови компютърни конфигурации и др. се покриват освен от държавния бюджет и от собствените приходи на музея.

Поради създалата се епидемиологичната обстановка с COVID-19 в страната приходите в Национален музей “Земята и хората” са с 34.70 % по-малко в сравнение с предходната 2019 г.

Директорът на НМЗХ, като администратор на бюджета, управлява самостоятелно публичните средства при спазване изискването за полагане на двоен подпис и контрол по законносъобразност, целесъобразност и добро финансово управление.

НМЗХ има финансова обособеност и завършено счетоводно отчитане – прилага двустранно счетоводно записване и изготвя самостоятелен годишен счетоводен баланс.

Финансовата дейност за 2020 г., се осъществява на база действащите разпоредби в Република България и вътрешно нормативните документи:

Закон за счетоводството;

Национални счетоводни стандарти;

ДДС № 20 от 14.12.2004г. на Министерство на финансите;

Система за финансово управление и контрол на бюджетната дейност;

Счетоводна политика утвърдена от Министъра на културата;

Наредба за командировките в страната;

Наредба за служебни командировки и специализации в чужбина

Вътрешни правила за работните заплати в музея;

Заповеди, и други новосъздадени вътрешни правила, които детайлизират и конкретизират правилата и процедурите в музея.

НМЗХ си поставя за цел да осъществява законосъобразност при прилагане на счетоводното законодателство – Закона за счетоводството, Националните счетоводни стандарти, Международните счетоводни стандарти по въпроси, за чиито решения няма изрични разпоредби в националните нормативни актове по счетоводство.

За бюджетните сметки се прилага отчетност на касова основа в съответствие с Единната бюджетна класификация.

Финансово – правната форма, чрез която се регламентират приходите и разходите, управлението на финансите и имуществото, е държавния бюджет на Република България.

НМЗХ стриктно изпълнява утвърдения бюджет от Министъра на културата, спазва изискванията на първостепенния разпоредител, и разпоредбите на българското законодателство. Ежедневно спазва вътрешните правила, процедури и заповеди по изпълнението на дейностите в музея. Осигурява ефективна система за планиране, управление и отчитане на резултатите и разходване на публичните средства.

Венцислава Велчева

26.1. Музейни приходи

През 2020 г. приходите на музея са от продажба на билети, сувенири, картички, рекламни материали, такси, услуги, културни мероприятия, приходи от наеми на имущество, съвместни мероприятия, дарения. Собствените приходи на музея за 2020 г. са в размер на 44 664.60 лв. при уточнен план от Министерство на културата 91 500,00 лв.

МУЗЕЙНИ ПРИХОДИ

№ по ред	Източници на приходи	1-во трим.	2-ро трим.	3-то трим.	4-то трим.	Годишно
1	Билети	4 920.00 лв	959.00 лв	3 403.00 лв	1 158.00 лв	10 440.00 лв
2	Беседи	0.00 лв	0.00 лв	0.00 лв	0.00 лв	0.00 лв
3	Рекламни материали /продажби от щанд/	559.70 лв	266.39 лв	516.36 лв	366.44 лв	1 708.89 лв
4	Услуги и такси	2 198.81 лв	0.00 лв	0.00 лв	120.00 лв	2 318.81 лв

5	Дарителство и спонсорство	500.00 лв	1 000.00 лв	0.00 лв	0.00 лв	1 500.00 лв
6	Други приходи	0.00 лв	91.00 лв	0.00 лв	1300.00 лв	1 391.00 лв
7	Наеми	13 523.90 лв	1 724.00 лв	6 456.00 лв	5 602.00 лв	27 305.90 лв
	Общо:	21 702.41 лв	4 040.39 лв	10 375.36 лв	8 546.44 лв	44 664.60 лв

Венцислава Велчева

26.2. Музейни разходи по бюджетни параграфи

Параграфи	Наименование на параграфи	Сума
01 - 01	заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения	316 235.00 лв.
02 - 02	за персонала по извънтрудови правоотношения	22 130.00 лв.
02 - 05	изплатени суми от СБКО на персонала, с характер на възнаграждение	6 673.00 лв.
02-08	обезщетения за персонала, с характер на възнаграждение	17 191.00 лв.
02 - 09	други плащания и възнаграждения	1 265.00 лв.
05 - 51	осигурителни вноски от работодатели за ДОО	42 661.00 лв.
05 - 60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	16 529.00 лв.
05 - 80	вноски за ДЗПО от работодатели	4 983.00 лв.
10 - 12	Медикаменти	17.00 лв.
10 - 15	Материали	38 205.00 лв.
10 - 16	вода, горива и енергия	50 874.00 лв.
10 - 20	разходи за външни услуги	104 875.00 лв.
10 - 51	командировки в страната	108.00 лв.
10 - 62	разходи за застраховки	897.00 лв.
19 - 81	Платени общински данъци, такси, наказателни лихви и админстр. санкции	2 715.00 лв.
46 - 00	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	120.00 лв.
52 - 01	Придобиване на компютри и хардуер	659.00 лв.
	ОБЩО:	626 137.00 лв.

Приходите, постъпили за бюджетната 2020 година, бюджета отпуснат от Министерство на културата и спечелените проекти към Министерство на културата са достатъчни за съхранението и опазването на културните ценности, както и за поддръжката на музея, въпреки създалата се епидемиологичната обстановка с COVID-19 в страната и затварянето на музея за дълъг период от време.

Националният музей “Земята и хората” и общите усилия, сътрудничеството и подкрепата на Министерство на културата и с въвеждането на новите стандарти за финансиране съумява да се справи с поетите ангажименти и задължения през 2020 г., увеличи се размера на средната брутна заплата в НМЗХ.

Разходването на средствата, финансовото управление и контрол се осъществяват съобразно законодателството във финансовата сфера и счетоводната политика. Финансовата година е приключена без неразплатени задължения.

Венцислава Велчева

27. ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА МАТЕРИАЛНИТЕ АКТИВИ 2020

През 2020 г. се извършиха няколко инвентаризации със следните заповеди:

Със заповед № 184-РД-19/09.12.2020 г. бе назначена комисия за започване на годишна инвентаризация в Национален музей „Земята и хората“ на дълготрайните материални и нематериални активи / сгради; компютри и хардуерно оборудване; машини, съоръжения и оборудване; транспортни средства; стопански инвентар/ на Национален музей „Земята и хората“. Да се направи инвентаризация на касовата наличност по видове. Инвентаризацията започна на 23.12.2020 г. и приключи на 31.12.2020 г. Нямахме установени липси или излишъци. След 31.12.2020 г. се чака комисията да даде протокол, с който да определи дали има активи за брак.

Заповед № 161-РД-19 от 03.11.2020 г. започва инвентаризация на всички материални активи намиращи се в щанда на НМЗХ с цел продажба и заприходяването им в новата програма за продажби тип СУПТО. Инвентаризацията започна на 04.11.2020 г. и завърши на 04.11.2020 г. резултатите са оформени до 14.11. 2020 г.

След извършените инвентаризации стойността на активите към 31.12.2020 г. е следната:

- Административни сгради - 501 304.17 лв.
- компютри и хардуерно оборудване – 12 274.62 лв.
- машини, съоръжения и оборудване – 179 258.68 лв.
- Леки автомобили – 16 150.00 лв.
- Стопански инвентар – 18 718.90 лв.
- Активи с историческа и художествена стойност – 3 285 033.50 лв.
- Книги в библиотека – 2 243,00 лв.
- Активи в употреба, изписани като разход – 71 276.41 лв.

Съгласно ДДС 05/30.09.2016 г. през 2020 г. се начисляваха на всяко тримесечие амортизации на нефинансови дълготрайни активи от бюджетни организации, съгласно амортизационната политика на Министерство на културата и Национален музей „Земята и хората“ . Назначена е работна група, която определя срока на годност и остатъчната им стойност на новопридобитите активи по групи.

Венцислава Велчева

28. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

28.1. Щатен персонал към 31.12.2020 г.

На 21.09.2020 г. бе освободен от заеманата длъжност „Директор“ на Национален музей „Земята и хората“ г-н Чавдар Иванов Начев по негова лична молба, поради пенсиониране.

От 23.09.2020 г. със заповед на Министъра на културата за Директор на НМ „Земята и хората“ бе назначена г-жа Светлана Михайлова Енчева, до обявяване на конкурс.

През изминалата 2020 г., след дълго боледуване на 29.07.2020 г., почина колежката Красимира Стоилова Анастасова. По време на нейното боледуване бе назначена по заместване Стефка Григорова Христова. От 01.09.2020 г. Стефка Григорова Христова е назначена на безстрочен договор на длъжност „технически изпълнител“.

На 12.10.2020 г. на длъжност „уредник“ е назначена Гергана Георгиева Кацарска

На 02.11.2020 г. на длъжност „уредник“ е назначен Георги Илиев Георгиев,

На същата дата на длъжност „уредник“ е назначена Десислава Генова Рачева.

И тримата уредници са назначени на изпитателен срок от шест месеца, съгласно чл.70, ал.1 от Кодекса на труда.

Числеността на персонала към 31.12. 2020 г. е 27 щатни бройки, от тях 2 щатни бройки на половин работен ден.

Петрана Андонова

28.2. Списък на служителите към 31.12.2020 г.

	Име, презиме, фамилия	ДЛЪЖНОСТ
1.	Светлана Михайлова Енчева	Директор
2.	Гено Петров Цонков	Заместник директор
	”Фондове и експозиции”	
3.	Петко Митков Петров	Ръководител отдел, 0,5
4.	Живка Ненчева Янакиева – Начева	Главен уредник, музей
5.	Светла Василева Старирадева	Уредник, музей
6.	Лариса Владимирова Нешева	Уредник, музей
7.	Десислава Кирилова Делибалгова- Арнаудова	Уредник, музей
8.	Гергана Георгиева Капарска	Уредник, музей
9.	Георги Илиев Георгиев	Уредник, музей
10.	Десислава Генова Рачева	Уредник, музей
11.	Илиана Петкова Апостолова	Фондохранител, музей
12.	Георги Щилиянов Пашов	Сортировач, камъни
	„Научноизследователска дейност”	
13.	Денка Янакиева Йорданова	Геолог рентг. лаб-я, 0,5
14.	Милена Илиева Христова	Архивист
15.	Пролет Енева Груева	Библиотекар
	„Административно-финансов”	
16.	Милчо Христофоров Кърнев	Организатор, стопански дейности
17.	Петър Костов Димитров	Домакин
18.	Петрана Стоименова Андонова	Технически сътрудник
19.	Иван Станков Тодоров	Работник, поддръжка на сгради
20.	Надя Иванова Христова	Чистач
21.	Атанас Петков Славов	Специалист, поддръжка
	„Връзки с обществеността”	
22.	Радка Златева Златева-Узунова	Експерт връзки с обществеността
23.	Екатерина Георгиева Насъпова- Димитрова	Технически сътрудник
24.	Ангелина Милкова Цекова	Технически изпълнител
25.	Благовеста Александрова Кирова	Технически организатор
26.	Стефка Григорова Христова	Технически изпълнител
27.	Елица Огнянова Димитрова –Николова	Системен администратор

Петрана Андонова

28.3. Курсове за повишаване на квалификацията на персонала

1. Семинар „Актуални промени в Наредба Н-18 „Нови изисквания за касови апарати и СУПТО“ Проведен на 27.02.2020 г. Участвали в семинара: Ангелина Цекова – технически изпълнител и Екатерина Димитрова - технически сътрудник

2. Учебен семинар на НКЦ „Решение“ на тема: „Човешки ресурси, трудови отношения и социално осигуряване – 2020 г. Промени, практически въпроси, казуси, практика на МТСП, НОИ, ИА „ГИД“ и ВКС „,проведен от 20 до 21 октомври 2020 г. Участвали в семинара: Благовеста Кирова – технически организатор и Петрана Андонова – технически сътрудник.

3. Онлайн обучение за работа със СУПТО продукт Warehouse Pro - участвал Благовеста Кирова.

4. Образователен семинар „Годишно счетоводно приключване -2020 г.“ Проведен от 23.08.2020 г. до 27.08.2020 г. , участвал главен счетоводител Венцислава Велчева.

Петрана Андонова

29. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

29.1. Дирекционен съвет

Дирекционният съвет – е съвещателен орган за координиране на управлението на дейността на музея, подпомага директора в неговите административни и организационни функции.

Дирекционният съвет се състои от следните членове:

- Чавдар Начев – директор
 - Гено Цонков – зам. директор
 - Венцислава Велчева – главен счетоводител
 - д-р Петко Петров – ръководител, отдел „Фондове и експозиции”
 - Живка Янакиева – главен уредник
 - Светлана Енчева – ръководител, отдел „ Научноизследователска лаборатория и теренни изследвания, научна група и научен архив”
 - Радка Узунова –отдел „Връзки с обществеността”
 - Лариса Нешева – уредник
 - Светла Старирадева – представител на синдикална секция на КТ „Подкрепа“
- Протоколист - Илиана Апостолова – фондохранител, музей
- Заседанията на Дирекционния съвет се провеждат в понеделник от 10.00 часа.
През 2019 г. са проведени 14 заседания.

Илиана Апостолова

29.2. Съвет на музейните специалисти

Съветът на музейните специалисти – е съвещателен орган, който обсъжда и дава становища по основни проблеми, свързани с дейността на музея.

Състои се от следните членове:

- Чавдар Начев – председател
- Членове:
- Гено Цонков – зам. директор
 - д-р Петко Петров – ръководител, отдел „Фондове и експозиции”
 - Живка Янакиева – главен уредник
 - Светлана Енчева – ръководител, отдел „ Научноизследователска лаборатория и теренни изследвания, научна група и научен архив”
 - Лариса Нешева – уредник
 - Светла Старирадева - уредник
- Протоколист - Илиана Апостолова – фондохранител, музей
- През 2020 г. са проведени 3 заседания.

Съставът на съвещателните органи се определя със заповед на Директора.

Съставът на Дирекционния съвет е определен със заповед на директора № 298-РД-19/30.10.2012 г. и променен със заповед № 74-РД-19/09.05.2018 г.

Съставът на Съвета на специалистите е определен със заповед № 75-РД-19/09.05.2018 г.

Илиана Апостолова

29.3. Деловодство

В НМ“Земята и хората“ е изградена строга система за организация на дейността на музея, която се следи и контролира от директора на музея.

Входящата и изходяща кореспонденция се описва в Дневник за „Единна деловодна система за документи“ - за 2020 г. номерата са от № 01-РД -... до № 366-РД

Заповедите се описват в отделна книга за заповеди - за 2020 г. от № 01-РД-19 до № 191-РД-19 , в същата книга са описани и договорите с физически и юридически лица за 2020 г. от № 01-РД-18 до № 61-РД-18.

В отделни папки се съхраняват:

Трудовите договори и допълнителните трудови споразумения на служителите на музея.

Заповеди за годишни платени и неплатени отпуски на служителите.

Издадени УП-2 и УП-3.

Издадени от Националната агенция за приходи (НАП) справки за назначени или освободени от работа служители.

Заявления и заповеди за отлагане на отпуски.

Фотокопия на болнични листове.

Служба по трудова медицина.

Отчитане на водомера.

В отделни класьори се съхраняват, следните документи:

Входяща и изходяща кореспонденция с физически и юридически лица.

Кореспонденция с Министерство на културата, Експертни оценки, Удостоверения за митници, Заповеди за командировки, Отчети от командировки, Покани за участие в изяви на музея, Служебни бележки.

Договори с физически и юридически лица.

Заповеди на ръководството по дейността.

Заявки за прояви.

Заявки за групи.

Продажби от щанда на музея.

Вътрешни правила на НМ“Земята и хората“.

Инструкции на НМ“Земята и хората“.

Личните досиета на служителите на музея се съхраняват в отделни папки в картотека.

Деловодните документи в края на всяка година се описват и съхраняват в архивни кутии, които са подредени по години в стоя № 304 – Личен състав.

През 2020 г. от служителите на музея бяха осъществени 12 командировки – вж. Приложение VII. Командировки и експедиции на служители от музея през 2020.

Изготвил: Петрана Андонова – технически сътрудник

30. КОМПЛЕКТОВАНЕ НА ВЪТРЕШНАТА НОРМАТИВНА БАЗА

Нови вътрешни правила и инструкции 2020 г.

➤ Счетоводна политика на Администрацията на Министерство на културата и второстепенните разпоредители с бюджет (ВРБ) към Министерство на културата – изменена със Заповед № РД-09-994/02.11.2020 г.

➤ Инструкция за попълване на експозиционни етикети дата на издаване 28.05.2020 г. , ревизия 02.

Изготвил: Петрана Андонова – технически сътрудник

31. ОБЩЕСТВЕНА ПОРЪЧКА

С Решение № 237-РД-29 / 30.07.2020 г. беше открита процедура за обществена поръчка 04470-2020-0001 - Пряко договаряне с предмет „Извършване на денонощна физическа невъоръжена охрана на сградата на Националния музей „Земята и хората“ – гр. София, заедно с находящите се в нея помещения и обекти, всички движими

културни ценности и вещи, както и осигуряване на контролно-пропускателния режим и осъществяване на организацията по пожарна и аварийна безопасност“.

Беше изпратена покана за участие до 9 фирми. Само 2 фирми подадоха документи в обявения срок.

С решение № 256-РД-29 / 21.08.2020 г. процедурата беше прекратена на основание чл. 182, ал. 5 от ЗОП, а именно: „В случаите по чл. 182, ал. 1, т. 5 от ЗОП, възложителят може да сключи договор само ако са налице най-малко трима класирани участници.“

С Решение № 263-РД-29 / 09.09.2020 г. беше открита процедура за обществена поръчка 04470-2020-0002 - Пряко договаряне с предмет „Извършване на денонощна физическа невъоръжена охрана на сградата на Националния музей „Земята и хората“ – гр. София, заедно с находящите се в нея помещения и обекти, всички движими културни ценности и вещи, както и осигуряване на контролно-пропускателния режим и осъществяване на организацията по пожарна и аварийна безопасност“.

Беше изпратена покана за участие до 5 фирми. 4 фирми подадоха документи в обявения срок.

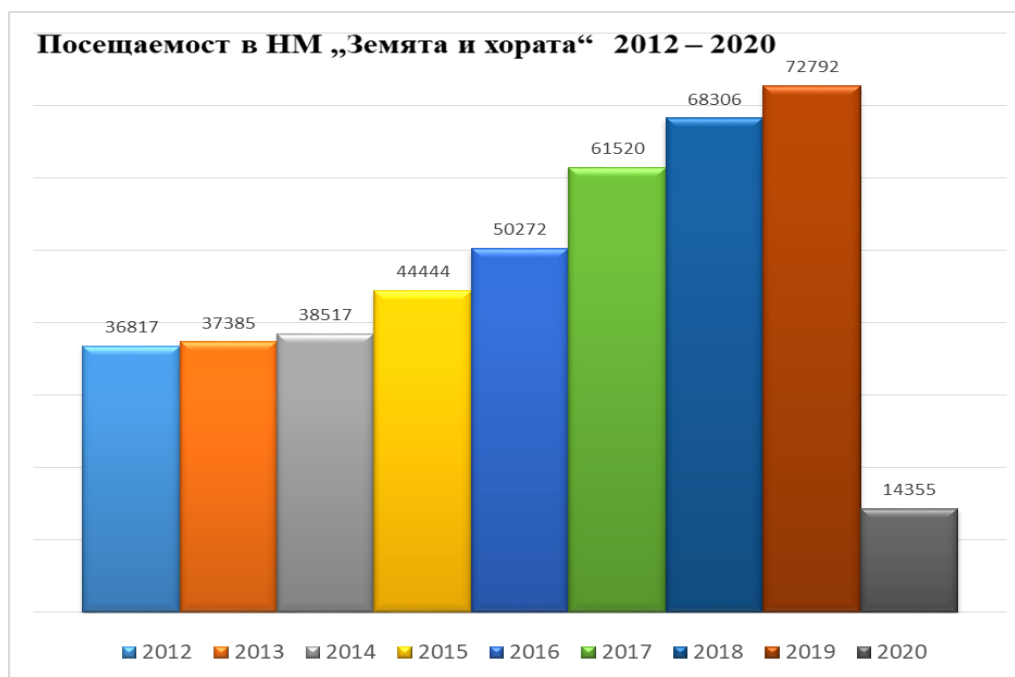
С решение № 297-РД-29 / 14.10.2020 г. бяха класирани участниците и беше избран изпълнител.

Цялата документация и по двете процедури са достъпни на Централизираната автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ (ЦАИС ЕОП).

Елица Димитрова-Николова

32. ПОСЕЩАЕМОСТ

През 2020 година общо 14355 души са посетили Националния музей “Земята и хората”.

През 2020 г. музеят е бил отворен за посетители 266 дни. Музеят е бил затворен 100 дни: на 1 януари и поради Ковид-епидемията музеят от 13 март – до 17 май и от 27 ноември до 31 декември 2020 г.

Цените на входните билети в момента са: за възрастни (българи и чужденци) - 6 лв.; семеен билет - 7 лв., за ученици, студенти, притежателите на международни младежки карти и пенсионерите - 2 лв., а билети за геоложкия образователен кът за деца и възрастни - 1.00 лв., посещенията в групи по минимум 10 души – по 1 лв.

Цените на екскурзоводните беседи са: обзорна беседа : - на български език – 15.00 лв., на български език с превод – 20.00 лв., на чужд език – 30.00 лв., беседа за посетители с деца - на български език – 10.00 лв., на чужд език – 30.00 лв. беседа за хора със специфични потребности - на български език – 10.00 лв., беседа за деца от предучилищна възраст, ученици и студенти- на български език – 10.00 лв.

Преференциални цени: на 17 септември – Денят на София - 1.00 лв. (с изключение на безплатните) и на 1 ноември – Денят на Народните будители - свободен вход за ученици и студенти.

Безплатен вход: деца до седем годишна възраст, възпитатели, учители или преподаватели съпровождащи групи от деца, ученици или студенти, хора в неравностойно положение заедно с техните придружители, членове на ИКОМ и ИКОМОС (със съответна легитимация), журналисти (със съответна легитимация).

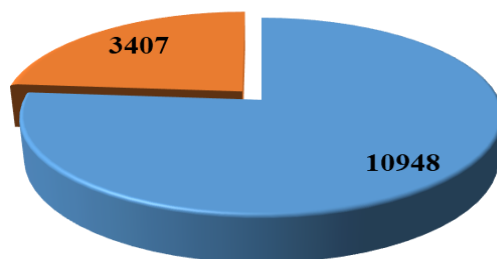
- На 18 май - Международен ден музеите (за всички категории посетители)

- Всеки последен понеделник от месеца (за всички категории посетители).

През годината са продадени 2491 билета, с които музеят е бил посетен от 3407 посетители (със семеен билет влизат до 2 възрастни и 2 деца).

Платените посетители музея се разпределят както следва: ученици – 250; студенти – 360; възрастни – 567; пенсионери – 373; чужденци – 187; детски кът – 342, посетители за изяви в музея с билети по 1 лв. – 449, семейни билети – 231, от които: деца – 243, ученици - 455 и възрастни – 449.

<i>Платени</i>	<i>Безплатни</i>
<i>3407</i>	<i>10948</i>

Безплатни: деца до 3 г – 314; деца от 3 до 7 г – 757; ученици – 344; студенти – 3751; възрастни – 1039; пенсионери – 300; чужденци – 213; хора с увреждания – 80; детски кът – 281; други – 2963 и посетители само за културните изяви – 4142 – общо 10948.

Милена Христова

33. ПРИЛОЖЕНИЯ.

Приложение I. Видеофилми, придобити през 2020 г.

През 2020 година към филмотеката на музея са добавени следните 21 нови заглавия, поредното дарение от Образователна телевизия Да Винчи лърнинг.

5. НПФ За Земята	5. 165	Интернет на дъното на морето 99% от международния интернет трафик минава през кабели под вода. Тези подземни кабели изпращат данните ни до сървъри в центрове за данни, където се съхранява информация. Това се нарича изчисления в облак. 3 мин.
5. НПФ За Земята	5. 166	Гигантски динозаври и невероятни пейзажи Във Франция има удивителна геология и растителност. Тя е била дом на огромни динозаври! 24 мин.
5. НПФ За Земята	5. 167	Динозаври! Има много митове за динозаврите. Науката направи някои открития, които оспорват старите идеи. 28 мин.
5. НПФ За Земята	5. 168	Загадките на земята, морето и небето Земята, морето и небето са пълни с удивителни феномени. В миналото хората са ги смятали за магия, но науката може да ги обясни. 27м
5. НПФ За Земята	5. 169	Наводнения, потъващи брегове, бури Природни бедствия причиняват хаос, но можем да учим от тях, а с нови технологии ще бъдем по-подготвени за следващия удар. 26 мин.
5. НПФ За Земята	5. 170	Експерт по динозаврите и ученият Брайн Една жена, експерт по динозаврите, продава миди долу на брега, а ученият Брайн разкрива странните тайни на гръцката вселена. Америка и Русия се впускат в космическа надпревара, а домашното градинарство заменя цветята със зеленчуци. 28 мин.
5. НПФ За Земята	5. 171	Колко е малка Вселената? Учени поглеждат през един от най-мощните микроскопи в света и търсят отговорите на загадките на нашата вселена. Техните открития поставят под съмнение разбиранията ни за същността на времето и пространството. 52 мин.
5. НПФ За Земята	5. 172	Горещите извори магически ли са? Големият призматичен извор в националния парк Йелоустоун в САЩ е извор с цветовете на дъгата. Цветовете са предизвикани от топлолюбиви бактерии, наречени цианобактерии, и още редица други бактерии и организми, съдържащи различни видове цветни химикали. 3 мин.
5. НПФ За Земята	5. 173	Земетръсна устойчивост Фил се опитва да построи достатъчно здрава кула, която да не падне при силно земетресение. Също балансиране на дърво, засмукване от пясъка, кули от сладки и маса от хора! 21 мин.
5. НПФ За Земята диск	5. 174	Какво предизвиква земетресенията? Разберете защо земята се тресе по време на земетресение. 3 мин.
5. НПФ За Земята	5. 175	Длани на ръката За кожата на дланите. 3 мин.
5. НПФ За Земята	5. 176	Защо в пустинята е горещо денем и студено нощем? Научете защо в пустинята е горещо денем и студено нощем. 3 мин.
5. НПФ За Земята	5. 177	Защо изригват вулканите? (Отличен въпрос!) Научете какво е магма и какви са видовете изригване. 3 мин.
5. НПФ За Земята диск	5. 178	Ентомолог Микаела посещава Кралския музей на Онтарио и среща Антония - ентомолог. Работата ѝ е да изследва насекомите и да помага на хората да учат за тях. В музея разглеждат изложените насекоми, а Микаела научава какво е необходимо, за да изучаваш живи насекоми. 11 мин.
5. НПФ За Земята	5. 179	В коя вселена сме? Космолози обсъждат доказателствата, подсказващи, че нашата вселена е само една от безброй други вселени в обширната мултивселена. Те дискутират различни теории за това как тези мултивселени могат да съществуват. 48 мин.
5. НПФ За Земята	5. 180	Чудни пейзажи Филип посещава Национален парк Йелоустоун и Национален парк Зайон в Щатите. След това пътува до остров в Тихия океан, за да види някои от най-високите крайбрежни скали в света. Накрая се озовава в Канада. 22 мин.
5. НПФ За Земята	5. 181	Ледников национален парк Тази седмица се отправяме към красивия Ледников национален парк, където Филип открива фосили на насекоми отпреди 45 милиона години, намира диви боровинки и се присъединява към студенти, участващи в гражданска експедиция. 22 мин.
5. НПФ За Земята	5. 182	Наука за Големия бариерен риф Филип пътува до Австралия и се гмурка в Големия бариерен риф. Вижда смъртоносни създания в Университета „Джеймс Кук“ и посещава Националния морски симулатор в Австралийския институт за морски изследвания. 22м
5. НПФ За Земята	5. 183	Природни чудеса Филип се отправя към Хаваите, за да види водопад от лава, който се стича в океана. Отива в Каньона на антилопата в Аризона, разхожда се по уникално замръзнало езеро в Албърта и се гмурка в едно сеното в Мексико. 30 мин.
5. НПФ За Земята	5. 184	Природата и климатичните промени Дани следва учени и изобретатели, обърнали се към природата в търсене на начини за справяне с климатичните промени. 21 мин.
5. НПФ За Земята	5. 185	Подводно вдъхновение Океаните са важен източник на вдъхновение за модерните технологии. В този епизод Дани изследва риф, пълен с живот, и се качва на превозно средство, което я отнася под водата. 22 мин.

Д. Делибалтова

Приложение II. Командировки и експедиции на служители от музея през 2020

№	Участници	Посетени обекти	Времетраене	Резултати	Финансиране
1.	Живка Янакиева	СОК“Камчия“ и Велики Преслав	от 02.03.2020г. до 07.03.2020 г. - пет дни -	Инвентаризация на колекция и Подготовка на изложба	Приемаща страна
2.	Чавдар Начев	СОК“Камчия“ и Велики Преслав	от 02.03.2020г. до 07.03.2020 г. - пет дни -	Инвентаризация на колекция и Подготовка на изложба	Приемаща страна
3.	Петко Петров	гр. Чирпан галерия“Никола Манев“	на 11.01.2020г. - един ден	Инвентаризация на минерални образци	За сметка на приемащата страна
4.	Лариса Нешева	гр. Чирпан галерия“Никола Манев“	на 11.01.2020г. - един ден	Инвентаризация на минерални образци	За сметка на приемащата страна
5.	Светла Старирадева	гр. Чирпан галерия“Никола Манев“	на 11.01.2020г. - един ден	Инвентаризация на минерални образци	За сметка на приемащата страна
6.	Живка Янакиева	гр. Чирпан галерия“Никола Манев“	на 11.01.2020г. - един ден	Инвентаризация на минерални образци	За сметка на приемащата страна
7.	Светла Старирадева	гр.Брезник –геоложка фирма“Трейс Русорсис“	на 16.06.2020 г. - един ден	Приемане ва дарение - образци	За сметка на НМЗХ
8.	Милчо Кърнев	гр.Брезник –геоложка фирма“Трейс Русорсис“	на 16.06.2020 г. - един ден	Приемане ва дарение - образци	За сметка на НМЗХ
9.	Светлана Енчева	Гоце Делчев-Маджарово-Хасковски минерални бани - Крайморе	от 27.07.2020 г. до 31.07.2020 г. - пет дни	По проект ДНТС/Русия 02/8/15.06.2018 г.	По проект
10.	Петко Петров	Гоце Делчев-Маджарово-Хасковски минерални бани - Крайморе	от 27.07.2020 г. до 31.07.2020 г. - пет дни	По проект ДНТС/Русия 02/8/15.06.2018 г.	По проект
11.	Венцислава Велчева	Слънчев бряг	от 23.08.2020 г. до 27.08.2020 г. - пет дни	Образователен семинар	За сметка на НМЗХ
12.	Живка Янакиева	гр.Велики Преслав	от 27.10.2020 г. до 30.10.2020 г.	Превоз и подреждане на гостуваща изложба	За сметка на Археологичен музей – Велики Преслав

Изготвил: Петрана Андонова – техн.сътрудник

Приложение III. Опис на дигиталните фото заснемания за 2020

– основни събития

Януари

Концерт „Песни за любовта и светлината“

Модно изложение „Абитуриенти 2020“

Февруари

Фотосесия на модели на български дизайнери в НМЗХ

Ден на благодарност към делото на Св. Константин Кирил Философ.

Концерт на Музикална къща “Престо” и Елица Рива

Концерт на Музикална къща “Престо” и Видинска Филхармония

Март

Концерт на Музикална къща „Престо“ - клавирно дуо

Април

Благотворителен концерт без публика на Музикална къща „Престо“ и Фондация „Да бъде“ в подкрепа на медиците на първа линия

Май

Концерт без публика на Музикална къща “Престо” и проф. Жени Захариева – благодарност към правителството на Япония за дарението на лекарство за борба с коронавируса

Юни

Концерт без публика на Музикална къща Престо – “Винченцо Белини под карантина”

Постерна изложба за Световния ден на Околната среда

Заснемане на късометражен филм “Дишай по-тихо, ако обичаш...”

Концерт без публика за 19 юни - Ден на дарителя

Постерна изложба за Световния ден за борба с настъпването на пустините

Концерт без публика на Музикална къща Престо и проф. Ростислав Йовчев – при 50% заетост на залата

Заснемане на балетен спектакъл без публика на Йоана Буковска - “Жените по време на Романтизма”

Юли

Комисия за оглед на турбина орган, изграждан в НМЗХ. Заседание на комисията и директора на НМЗХ след огледа

Август

Концерт за Ден на Милосърдието – в памет на жертвите от бомбардировките над Хирошима и Нагасаки

Изложба “Не се гаси туй, що не гасне”

Ден на Милосърдието

Септември

Изложба “Сградата на НМЗХ - пример за успешна адаптация на индустриалното наследство у нас

Концерт на братя Владигерови и музикална къща “Престо”

Премиера на книги: “Алманах на специалисти с приноси в открития добив на полезни изкопаеми” и “Шистов газ. Човекът за и против”

Октомври

Премиера на книгата на Григор Йосифов “Геологията като живот и съдба”

Концерт - “Приятелите на Музея “Земята и хората”

Концерт - “Приятелите на Музея “Земята и хората” - концерт на лауреати

Концерт “Обагрена Есен” - Петър Димитров и оркестър “Престисимо”

Концерт на камерен хор “Средец”

Благотворителен концерт за строежа на органа в НМЗХ

Ноември

Ден на Будителите

Фотосесия на сп. “Грация” в НМЗХ

Нощ на Музеите

Декември

Концерт без публика „Аве Мария“

Благовеста Кирова

Приложение IV. Прожекции 2020 г

8 януари, сряда, 16.00 часа

Как и защо? – Енергия

За произхода на употребяваната в ежедневието енергия.

15 януари, сряда, 16.00 часа

Как и защо? – Световни ресурси

За находищата на златото и диамантите, въглищата и солта, залягащи дълбоко под повърхността или на повърхността.

22 януари, сряда, 16.00 часа

Как и защо? – Динозаври

За външния вид и размерите на динозаврите.

5 февруари, сряда, 16.00 часа

Бъдещето на Земята

Намаляването на ресурсите може да доведе до унищожаване на Земята.

12 февруари, сряда, 16.00 часа

Изчезване на ледниците

19 февруари, сряда, 16.00 часа
Чарлз Дарвин за появата и развитието на живота
На борда на „Бигъл“ към южния Атлантис.

26 февруари, сряда, 16.00 часа
Фотографът Кристоф Петер и вулканите

4 март, сряда, 16.00 часа
Числата - създадени или открити

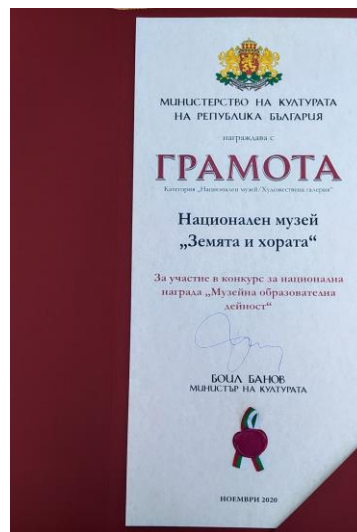
11 юни, четвъртък
Имало едно време... Планетата Земя

14 ноември, Нощ на музеите
Загадките на Земята, морето и небето
Природни чудеса
Ледников национален парк
Чудни пейзажи

Д. Делибалтова

Приложение V. Документи, свързани с дейностите на музея

НМ "Земята и хората" е сред първите носители на новоучредената през 2020 г. Национална награда "Музейна образователна дейност" на Министерство на културата. Музеят е отличен с грамота в категория "Културен институт - национален музей".

УВОДНИ ДУМИ	3
1. ЦИФРИ И ФАКТИ ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2020 Г. - ОБОБЩЕНИЕ.....	4
2. СЪБИТИЯ И ИЗЯВИ В НМЗХ ПРЕЗ 2020 Г. – ОБОБЩЕНИЕ.....	5
3. ФОНДОВА ДЕЙНОСТ	9
3.1. Раздел „Минерали на Земята“	9
3.2. Раздел „Минерални ресурси на Земята“	9
3.3. Раздел „Минерали на България“	9
3.4. Раздел „Минерални ресурси на България“	10
3.5. Раздел „Материали“	11
3.6. Колекция "Скъпоценни и декоративни камъни"	11
3.7. Научни колекции	11
3.8. Инвентаризация на фондовете на музея.....	12
3.9. Идентификационна и фондова комисии	12
3.10. Фотодокументация на културните ценности.....	13
3.11. Препарация и консервация на минерални образци.....	14
4. ОБОГАТЯВАНЕ НА ФОНДОВЕТЕ НА МУЗЕЯ.....	14
4.1. Собствени сборове	14
4.2. Обмен на минерали	15
4.3. Откупки на минерали.....	15
4.4. Дарения.....	15
4.5. Представяне на музея и неговата дейност в дигиталното пространство.	
Дигитализация на музейните колекции и експозиции	16
5. ДИГИТАЛИЗАЦИЯ	18
6. ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ.....	18
6.1. Постоянни експозиции.....	18
6.1.1. Гигантски кристали	18
6.1.2. Минерали на Земята	19
6.1.3. Минерални ресурси на Земята	19
6.1.4. Минерали на България	19
6.1.5. Минерални ресурси на България	20
6.1.6. Материали	20
6.1.7. Скъпоценни и декоративни камъни.....	20
6.2. Временни експозиции	20
6.2.1. Експозиция „Нови постъпления 2019“	20
7. ГОСТУВАЩИ ИЗЛОЖБИ	24
7.1. Съвместна изложба НМ „Земята и хората“ с Археологически музей „Велики Преслав“	24
7.2. Изложба „Съкровищата на Земята и човека“ на НМ „Земята и хората“ ..	25
7.3. Други гостуващи изложби на НМ „Земята и хората:	25
8. УЧЕБНО-ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ	26
8.1. Образователен кът за деца	26
8.2. Кабинет по геология.....	26
8.3. Школа по геология и минералогия	26
8.4. Учебно интерактивно пространство в експозиционната зала.....	26
8.5. Видеопроекции, компютърни презентации	27
9. НАУЧНА И НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ.....	27
Тема: „Минераложка характеристика на магнезиалните скарни от ЮИ България“.....	27
Тема: „Точилинит от Яковишкия ултрабазичен масив“.....	28

Участие в XI Всерусийска школа „Експериментална минералогия, петрология и геохимия”, 12-14 октомври 2020, гр. Черноголовка, Русия.....	29
Лаборатории.....	29
Научна публикационна дейност.....	30
Музейни издания.....	30
Научни публикации в извън музейни издания.....	30
10. НАУЧНО-ПОПУЛЯРНА ДЕЙНОСТ.....	30
11. КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ.....	31
11.1. Изложби:.....	31
11.2. Заснемания:.....	33
11.3. Представяне на книги:.....	33
11.4. Концерти.....	33
Онлайн събития през 2020 год.....	39
12. КОМПЛЕКСНИ ИЗЯВИ.....	42
12.1. Ден на благодарност към делото на Константин-Кирил Философ – 14.02.22	42
12.2. Ден на планетата Земя – 22 април.....	43
12.3. XXVII международен конкурс "Музиката и Земята" и Фестивал „Изкуствата за Земята“.....	43
12.4. Световен ден на околната среда – 5 юни.....	44
12.5. Световен ден за борба с опустиняването и засушаването 17 юни.....	45
12.6. Ден на Дарителя на музея - 19 юни.....	45
12.7. Ден на Милосърдието – 6 август.....	45
12.8. Ден на народните будители – 1 ноември.....	46
12.9. Нощ на музеите – 14 ноември.....	47
13. ДРУГИ ИЗЯВИ.....	47
13.1. Абитуриентски облекла.....	47
14. РЕКЛАМА И РАБОТА С МЕДИИТЕ.....	48
15. АРХИВНА ДЕЙНОСТ.....	49
15.1. Научен архив.....	49
15.2. Лични архивни досиета.....	50
15.3. Технически архив.....	50
15.4. Културно-масов архив.....	50
15.5. Фотоархив.....	50
15.6. Видеоархив.....	51
15.7. Аудиодокументация и аудиоархив.....	52
16. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ.....	52
17. ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И ПРЕДПЕЧАТ.....	53
18. УЧАСТИЕ В КОНКУРСИ, ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ.....	53
19. КНИЖАРНИЦА И МАГАЗИН ЗА СУВЕНИРИ.....	54
20. ИЗТОЧНИЦИ НА СРЕДСТВА ИЗВЪН БЮДЖЕТНАТА СУБСИДИЯ.....	56
21. ЕКСПЛОАТАЦИЯ, ПОДДРЪЖКА И ТЕКУЩИ РЕМОНТИ.....	56
21.1. Експлоатация, поддръжка и текущи ремонти.....	56
21.2. Транспортни средства и експлоатацията им.....	57
21.3. Приоритетни дейности за 2020 г.....	57
21.4. Охранителни системи и охранителни дейности.....	58
21.5. Радиационен мониторинг и защита.....	58
22. КОМПЮТЪРНА МРЕЖА.....	58
23. WEB СТРАНИЦА на НМЗХ.....	58
24. YOUTUBE КАНАЛ НА НМ „ЗЕМЯТА И ХОРАТА“.....	59
25. ФЕЙСБУК СТРАНИЦА на НМЗХ.....	59
26. ФИНАНСОВ АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА МУЗЕЯ ЗА 2020.....	60
26.1. Музейни приходи.....	61

26.2. Музейни разходи по бюджетни параграфи	62
27. ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА МАТЕРИАЛНИТЕ АКТИВИ 2020	62
28. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ	63
28.1. Щатен персонал към 31.12.2020 г.	63
28.2. Списък на служителите към 31.12.2020 г.	64
28.3. Курсове за повишаване на квалификацията на персонала	64
29. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ	65
29.1. Дирекционен съвет	65
29.2. Съвет на музейните специалисти	65
29.3. Деловодство	65
30. КОМПЛЕКТОВАНЕ НА ВЪТРЕШНАТА НОРМАТИВНА БАЗА	66
31. ОБЩЕСТВЕНА ПОРЪЧКА	66
32. ПОСЕЩАЕМОСТ	67
33. ПРИЛОЖЕНИЯ.	69
Приложение I. Видеофилми, придобити през 2020 г.	69
Приложение II. Командировки и експедиции на служители от музея 2020.....	70
Приложение III. Опис на дигиталните фото заснемания за 2020	70
Приложение IV. Прожекции 2020 г.	71
Приложение V. Документи, свързани с дейностите на музея	72